

Tampereen ammattikorkeakoulu

Liiketalous

Opinnäytetyöraportti

Tampereen ammattikorkeakoulun pedagogisen strategian visualisointi.

Jussi Parviainen, Ilari Peltomäki, Hanne Rasila

Liiketalouden koulutusohjelma

14.12.2009

Työn ohjaaja: Soile Nummela - Kannusmäki

Tampere 2009



Tekijä(t): Jussi Parviainen, Ilari Peltomäki ja Hanne Rasila

Koulutusohjelma(t): Liiketalous

Opinnäytetyön nimi: Tampereen ammattikorkeakoulun pedagogisen strategian visualisointi

**Työn valmistumis-
kuukausi ja -vuosi:**

Työn ohjaaja: Soile Nummela-Kannusmäki

Sivumäärä: 68

TIIVISTELMÄ

Tämä opinnäytetyö sai alkunsa halusta visualisoida Tampereen ammattikorkeakoulun pedagoginen strategia, jonka tehtävä on ohjata opetustoimintaa kohti haluttua ihannetilaa. Visualisoinnin tavoitteena oli edesauttaa strategian jalkautumista työyhteisöön. Työn toimeksiantajana oli Tampereen ammattikorkeakoulu ja yhteyshenkilönämme toimi Carita Prokki, Lehtori, Liiketoiminta ja yrittäjyys. Yrityksillä ja yhteisöillä on hyvin vähän visuaalisessa muodossa omia strategioitaan ja visioita. Nokia oli työmme alkaessa Suomessa ainoa yritys, joka oli visualisoinut strategiansa. Perehdyimme yritysten strategiatyöhön ja jalkauttamisen haasteisiin.

Luimme teorian tietoa ihmisen oppimishierarkiasta, siitä kuinka kuvalla ja äänellä on mahdollista vaikuttaa katsojaan ja ihmisten toimintaan. Loimme visualisoinnista pedagogisen strategian kartan ja pyrimme jättämään katsojan mieleen muistijälkiä strategiasta, sekä antamaan käytännön toimintaan strategian mukaisia toiminta- ja ajatusmalleja, kuva- ja äänikerronnan keinoin. Visualisoinnin pohjana käytimme pedagogista strategiaa, joka oli koottu yhdelle A4:lle. Lisäksi haastattelimme yksitoista koulutuspäällikköä tammi- ja helmikuussa 2009. Visualisointi julkaistiin videona, joka on kestoltaan kaksi minuuttia. Visualisointia tullaan käyttämään strategian tiedottamiseen ja perehdyttämiseen useille sidosryhmille kuten henkilökunnalle, opiskelijoille, kouluille ja yrityksille. Visualisoinnin vaikutuksia strategian jalkautumiseen seurataan myöhemmin kyselytutkimuksilla.

Avainsanat: Visualisointi, strategian jalkauttaminen,



Author(s):	Jussi Parviainen, Ilari Peltomäki ja Hanne Rasila	
Study programme(s):	Business administration	
Title of the thesis	Visualizing the pedagogic strategy of Tampere University of Applied Sciences	
Month and year of completion:	December 2009	
Supervisor:	Soile Nummela - Kannusmäki	Number of pages: 68

ABSTRACT

This thesis was initiated by the aspiration to visualize the pedagogic strategy of Tampere Polytechnic, which task is to guide the educational activities towards the ideal state. The objective for the visualizing was to help the strategy to embed into the working community. The mandator for the work was Tampere Polytechnic and our contact person was Carita Prokki, Lecturer, Business and Entrepreneurship. Businesses and communities have rarely visualized their strategies and visions for the future. At the beginning of our work, Nokia was the only company in Finland to have visualized its strategy.

We made ourselves familiar with the strategy work of businesses and the challenges of putting it into action. We read about the theory of the learning hierarchy of human, about how image and sound has the potential to impact the viewer and human activities. With visualization we created a map for pedagogic strategy and we are trying to leave traces of memory of the strategy into the viewers mind and also to provide practical policy strategy of action and ways of thinking, by means of visual and audio narration. We used the pedagogic strategy, compiled on one A4, as the basis for our visualization. In addition we interviewed eleven persons in the head of training position in January and in February 2009. Visualization was released on video, which has the duration of approximately three and a half minutes. The visual product will be used as a strategy communication tool for various interest groups such as staff, students, schools and companies.

Key words: Visualizing implementation

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	5
2. Strategia.....	7
2.1. Strategia.....	7
2.2. Strategian määrittelemine.....	8
2.3. Strategiaprosessi.....	8
2.3.1. Strategiaprosessin haasteet.....	10
2.3.1.1. Strategian jalkauttamisen haasteet.....	10
2.3.1.2 Mitä voimme oppia olemassa olevia huippustrategioita tarkastelemalla?.....	13
3. Oppimishierarkia.....	16
3.1. Oppiminen.....	16
3.1.1. Aistit oppimisessa.....	17
3.1.1.1. Aistihavainnot.....	18
3.1.2. Kognitiivinen malli.....	19
3.2. Epistemologian historia.....	20
3.3. Kokemusperäisen tietämisen näkökulma.....	21
4. Visualisointi.....	22
4.1. Visualisointi.....	23
4.2. Kuvan merkitys viestinnässä.....	24
4.2.1. Montaasi.....	25
5. Äänimaailma.....	27
5.1. Äänimaailma.....	27
5.2. Äänen merkitys kuvaviestinnässä.....	27
5.2.1. Ääni plastisena tekijänä.....	28
5.2.2. Äänitehosteet.....	29
6. Tampereen ammattikorkeakoulun pedagoginen strategia.....	31
6.1. Tampereen ammattikorkeakoulun pedagoginen strategiatyö.....	33
6.2. Helposti lähestyttävä strategia.....	34
7. Loppupäätelmä.....	35
Sanasto.....	36
Lähdeluettelo ja haastattelu.....	37

1. Johdanto

Strategia on olennainen työkalu organisaation päivittäisessä toiminnassa. Ilman strategiaa yrityksellä tai yhteisöllä ei ole kehityssuuntaa. Strategiatyön perustarkoitus on luoda keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi. Strategiasisällön avaamisesta on vaikea päästä yksimielisyyteen, sen jalkauttaminen on kenties suurempi haaste.

Strategian suunnittelu ja laatiminen on monivaiheinen tehtävä. Strategian laatiminen vaatii ajallisesti pitkäjänteistä sitoutumista, mutta sen lisäksi suunnitteluun tarvitaan usein myös erityisosaamista omaavia henkilöitä. Strategian toteuttajat eivät useinkaan ole strategian asiantuntijoita vaan operatiivisen tason työntekijöitä.

Suurin osa Tampereen ammattikorkeakoulun organisaation jäsenistä on päässyt sanomaan sanottavansa strategian suunnitteluun ja laatimiseen. Suurin näkökulmaero strategian tekijöiden ja toteuttajien välillä liittyy itse strategian merkittävyyteen, mielenkiintoisuuteen ja toteuttamisen vaatimiin toimenpiteisiin.

Opinnäytetyömme pohjana käytetyissä strategiaan pohjautuvissa henkilöhaastatteluisa ilmeni, että strategiakäsitteet ymmärretään eri tavalla. Pedagoginen strategia vaatii selkeyttämistä ja jalkauttamista myös henkilöstön keskuudessa. Ilman yhteistä näkemystä strategiasta, sitä on mahdotonta viedä eteenpäin – kohti samaa tavoitetta.

Opinnäytetyömme kirjallisessa osiossa esitämme teoreettisen pohjan Tampereen ammattikorkeakoulu pedagogisen strategian toteuttamistavalle. Ihminen on oppijana auditiivinen, visuaalinen ja kinesteettinen, harvoin vain yhtä näistä. Toteuttamistapa pedagogiselle strategialle on opinnäytetyössämme video.

Olemme sijoittaneet videon ulkoilmaympäristöön, jossa on erilaisia pintoja, materiaa, toimintoja, siirtymisiä jne. sillä Kauppilan mukaan ”opiskelija tarvitsee monipuolisen oppimisympäristön, joka motivoi ja antaa virikkeitä.”

Aivan kuten Tampereen ammattikorkeakoulun pedagogista strategiaa kuvaavassa videossakin esitetään, oppilaille oppivan organisaation – eli koulun – jäsenenä kuuluu

mahdollisuus ja tarve hyödyntää sellaisia tietoja ja taitoja, joita he tulevaisuudessa tarvitsevat.

2. Strategia

2.1. Strategia

Strategian käsite on muuttunut sisällöllisesti siirryttäessä teollisesta ajasta tiedon aikaan. Teollisen aikakauden strategiat keskittyivät toimialan ja markkinoiden analysointiin sekä oman tahtotilan määrittämiseen strategisen asemoinnin avulla. Vasta teollisen aikakauden jälkeen on keskusteltu strategian toteuttamisen keinoista. Nykypäivänä strategian toteuttaminen nähdään operatiivisena kysymyksenä.

Mihin organisaatio ylipäätään tarvitsee strategiaa? Eikö se ole vain johtoryhmän sanahelinää, joka jää yleensä turhan etäiseksi käsitteeksi koko muulle organisaatiolle? Valitettavan usein tilanne on tämä, mutta vastaus kysymykseen mihin organisaatio tarvitsee strategiaa, on menestyksen mahdollistamiseen. Parhaassa tapauksessa strategia muuntaa vision konkreettisiksi toimenpiteiksi ja valitettavimmassa se todellakin jää vain johtoryhmän sisäiseksi sanahelinäksi.

Sen lisäksi, että itse käsitteen avauksesta on vaikea päästä yksimielisyyteen, sen jalkauttaminen on kenties suurempi haaste. Ainakin jalkauttamiseen liittyy silminnähden useampia haastekohtia kuin varsinaiseen käsitteeseen. Yleisiä, organisaatiosta riippumattomia haasteita ovat mm. luoda syvälinen ymmärrys toimintaympäristön muutostavoimista ja niihin liittyvistä mahdollisuuksista/haasteista, saada strategiasta kaikkia olennaisia sidosryhmiä puhutteleva ja innostava ”tarina” sekä suunnata organisaation huomio ja voimavarat oikeisiin kohteisiin.

Strategia on työkalu yrityksen päivittäiseen toimintaan. Ilman strategiaa yrityksellä ei ole kehityssuuntaa. Strategiatyön perustarkoitus on luoda keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi. Strategia muuttaa liiketoiminnallisen teorian suorituksiksi ja sen tarkoituksena on mahdollistaa organisaation haluamien tulosten saavuttaminen ennakoimattomassa ympäristössä. Strategia on toimintasuunnitelma, joka oletettavasti vie organisaation pisteestä A pisteeseen B.

2.2. Strategian määrittely

Toisaalta taas – kuten arvata saattaa – varsinkaan asiantuntijat eivät ole yksimielisiä strategian määritelmästä. Strategisen johtamisen tutkijoiden ja käytännön soveltajien keskuudessa on yleensä kaksi yleisintä tapaa määritellä strategia. Toisessa määritelmässä strategiaksi kutsutaan organisaation tahtotilaa, päämääriä ja keskeisiä toimintaan liittyviä valintoja. Toisessa määritelmässä taas nimenomaan keinot, joilla edellä mainittuihin asioihin päästään, määritellään strategiaksi.

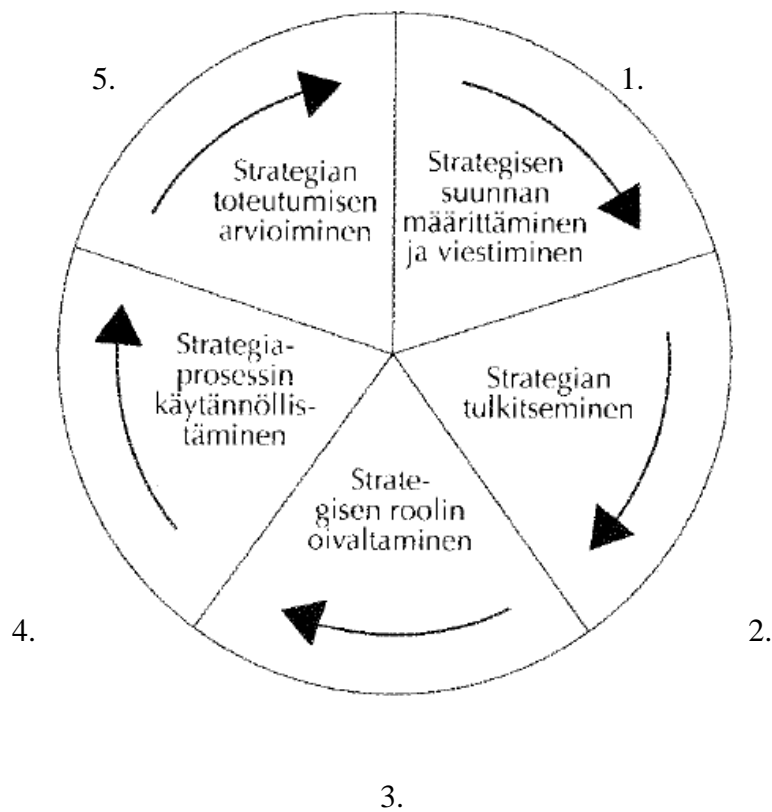
Yksimielisyyttä tästäkään asiasta on siis vaikea löytää, josta johtopäätöksenä voidaan vetää, että todisteena toimivat hyvin erilaisten organisaatioiden erilainen menestys. Jos olisi olemassa takuuarmaan kaavaan perustuva kollektiivinen mielipide asioiden toiminnasta, poikkeamia tuloksetekokyvyssä ei esiintyisi.

2.3. Strategiaprosessi

Strategiaprosessi rakentuu useista eri vaiheista. Strategiaprosessin vaiheet linkittyvät läheisesti toisiinsa muodostaen lopulta yhtenäisen kokonaisuuden. Strategiaprosessi on luovaa työtä. Uudenlaisella ja rohkealla ajattelulla löydetään tavallisuudesta poikkeavia ratkaisuja, jotka todennäköisesti johtavat nopeammin menestykseen kuin jo olemassa olevat tavalliset strategiset ratkaisut.

Jokainen strategiaprosessi on omanlaisensa, mutta kaikissa prosesseissa on löydettävissä myös tyypillisiä piirteitä. Kirjassa Organisaation strategian toteuttaminen tämän prosessin vaiheet on esitetty seuraavasti:

1. Strategisen suunnan määrittäminen ja viestiminen
2. Strategian tulkitseminen
3. Strategisen roolin oivaltaminen
4. Strategia prosessin käytännöllistäminen
5. Strategisen toteutumisen arvioiminen



(Mantere, Aaltonen, Ikävalko, Hämäläinen, Suominen, Teikari, 2006, Organisaation strategian toteuttaminen, Edita Publishing Oy, ISBN: 951-37-4642-9) Sivu 13

2.3.1. Strategiaprosessin haasteet

Organisaation strategiaprosessi muodostuu toiminnoista, joissa strategia laaditaan ja toteutetaan. Lisäksi tärkeitä ja kriittisiä vaiheita ovat strategian vieminen käytäntöön eli jalkauttaminen ja toteutumisen arviointi.

Strategian suunnittelu ja laatiminen on monivaiheinen tehtävä. Strategian laatiminen vaatii ajallisesti pitkäjänteistä sitoutumista, mutta sen lisäksi suunnitteluun tarvitaan usein myös erityisosaamista omaavia henkilöitä. Erityisosaajat ovat toimialan asiantuntijoita, analyytikkoja ja ulkopuolista näkemystä omaavia henkilöitä. Strategian laatimiseen vaaditaan strategiaryhmältä johtamistaitoa ja neuvottelukykä. Toisinaan strategia vaatii toteutuakseen vain onnistunutta ja selkeää suunnittelua sekä laatijoiden toteuttamia toimenpiteitä. Useimmiten toteuttaminen jää kuitenkin riippumaan toisista ihmisistä: strategian toteuttajista.

Strategian toteuttajat eivät useinkaan ole strategian asiantuntijoita vaan operatiivisen tason työntekijöitä. Kuka tahansa organisaation jäsen, jonka työhön kuuluu itsenäistä päätöksentekoa, on strategian toteuttaja.

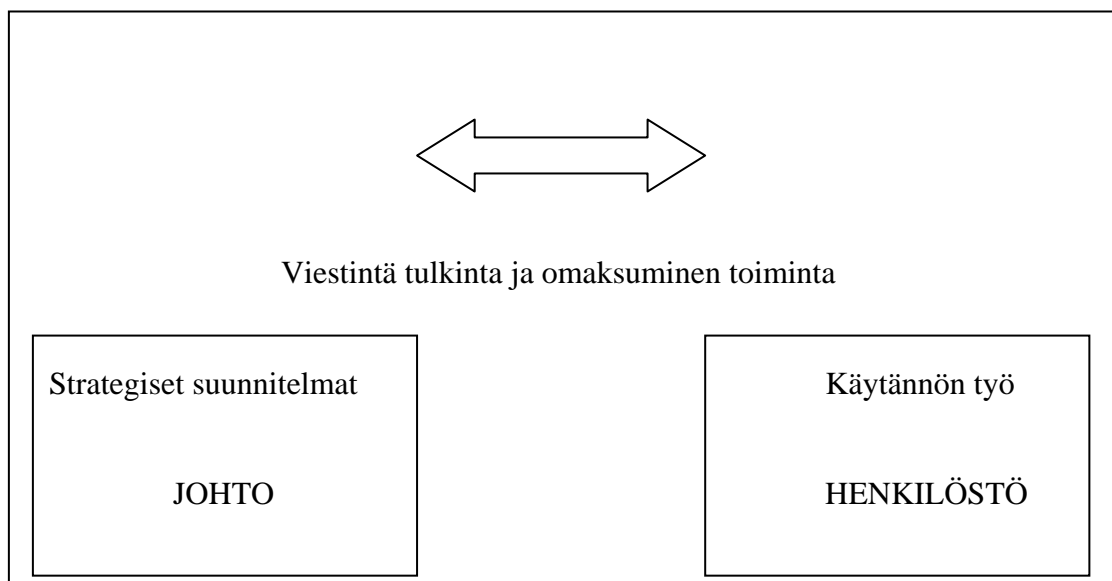
Suurin osa Tampereen ammattikorkeakoulun organisaation jäsenistä on päässyt sanomaan sanottavansa strategian suunnitteluun ja laatimiseen. Toisaalta valtaosa strategian toteuttajista ei ole ollut mukana strategiatyössä. Perustelemme väitteen sillä, että vaikka koulutusorganisaatiossa opiskelija onkin loppukäyttäjä, strategian ”kohde”, ilman opiskelijoita ei tarvittaisi strategiaakaan. Näin ollen katsomme, että myös opiskelijat ovat omalta osaltaan strategian toteuttajia, mutta eivät sen laatijoita.

2.3.1.1. Strategian jalkauttamisen haasteet

Strategia toteutuu ihmisten koordinoitun toiminnan tuloksena. Strategian toteuttaminen vaatii suuren ihmisjoukon pitkäjänteistä yhteistyötä. Organisaation strategian toteuttamisen ongelman ydin on se, etteivät strategian laatijat ja sen toteuttaja yleensä kohtaa tai kommunikoi keskenään strategian toteutuksesta. Tämä asetelma muodostaa strategian jalkauttamiselle haasteen.

Suurin näkökulmaero strategian tekijöiden ja toteuttajien välillä liittyy itse strategian merkittävyyteen, mielenkiintoisuuteen ja toteuttamisen vaatimiin toimenpiteisiin. Strategian toteuttamisen vaikeus johtuu siitä, että strategian tekijät ja toteuttajat toimivat eri asioiden parissa, ajattelevat eri tavoin ja puhuvat eri kieltä. Strategian laatijoiden ja toteuttajien väliin avautuu kuilu. Kuilun toisella puolella huhuilevat strategian laatijat, jotka yrittävät saada vastapuolen rakentamaan toiminnallaan sillan kuilun ylitse. Kuilun toisella puolella toteuttajat tarvitsisivat sillanrakennusohjeita ja ennen kaikkea he pohtivat syitä, miksi silta ylipäänsä kannattaa rakentaa.

Kuילua tekijöiden ja toteuttajien välillä Tampereen ammattikorkeakoulun pedagogisen strategian jalkauttamisessa on pyritty pienentämään mielenkiintoisella toteutuksella.



Kuvio 1.1. (Organisaation strategian toteuttaminen) Strategian toteutuksen kuilu. Sivu 11

Strategian määrittely on perinteisesti kuulunut ylimmälle johdolle, joka on toiminut päästrategistina ja joka yksin määrittää tavoitteet ja asettaa prioriteetit. Tämä malli ei kuitenkaan voi toimia tilanteessa, jossa päätöksentekoon tarvittava, nopeasti uudistuva tieto ja osaaminen löytyvät läheltä: asiakkailta ja kilpailijoilta.

Toteutuneet strategiat voivat käytännössä olla suunniteltuja – eli määrämuotoisen suunnitteluprosessin kautta syntyneitä tai itsestään syntyneitä. Osaamisen ajan menestysstrategiat ovat usein itsestään syntyneitä eivätkä niinkään perinteisen määrämuotoisen formulointiprosessin kautta luotuja. Parhaat ideat löytyvät usein yrityksen ”toisinajattelijoita”, asiakasrajapinnassa toimivilta henkilöiltä sekä uuden teknologian mahdollisuudet ensimmäisinä oivaltavilta henkilöiltä eli muualta kuin yrityksen ylimmästä johdosta. Perinteisen strategiaprosessin kautta johdetussa yrityksessä nämä ideat eivät monesti nouse esiin.

Strategian viestimisen haasteen lisäksi itse strategia voi itsessään olla usealla tavalla epäselvä jopa sen laatineille henkilöille. Yleisimpiä strategian epäselväksi tekeviä syitä ovat:

1. monimutkaisuus
2. ristiriitaisuus
3. monimielisyys
4. yleismaailmallisuus.

Myös käytettävien käsitteiden vaikeus on yleistä. Strategia voi olla liian monimutkainen, jolloin huomio voi olla kohdistunut liiaksi siihen, että siitä saadaan hieno paperi aikaiseksi kuin siihen, että tuloksena olisi oikeasti selkeitä toimintaohjeita. Ristiriitaisuus strategiassa voi ilmetä esimerkiksi siten, että organisaatio on paperilla määrittänyt tiettyjä toimintaohjeita, mutta suullisesti annetut ohjeet tai teot ovat ristiriitaisia kirjallisten kanssa. Strategian monimielisyys ilmenee siten, että sitä on mahdollista tulkita liiaksi, johtaen näin myös erilaisiin mielipiteisiin toimintatavoista. Strategian yleismaailmallisuus ilmenee liiallisena hypoteettisuutena ja konkretian puuttumisena, sekä toimintakentällä usein niin, että kukaan ei oikein tiedä mitä oikeastaan pitäisi tehdä.

Strategiassa käytettävien käsitteiden kanssa tulee olla erityisen huolellinen organisaation eri tasoilla, koska on mahdollista, että eri ihmiset ymmärtävät eri käsitteet eri tavalla. Tällöin pahimmassa tapauksessa kaikki neljä edellä mainittua strategiaa epäselkeyttävää tekijää saattaa toteutua.

Opinnäytetyömme pohjana käytetyissä strategiaan pohjautuvissa henkilöhaastatteluisa ilmeni, että käsitteet ymmärretään eri tavalla. Pedagoginen strategia vaatii selkeyttämistä ja jalkauttamista myös henkilöstön keskuudessa. Ilman yhteistä näkemystä strategiasta, sitä on mahdotonta viedä eteenpäin – kohti samaa tavoitetta.

2.3.1.2 Mitä voimme oppia olemassa olevia huippustrategioita tarkastelemalla?

Huippuyritysten strategioita tarkastellessa ongelmaksi muodostuu se, että ”täydellisen” strategiatiedon massasta suurin osa on näkymätöntä. Lisäksi sopivien käsitteiden löytäminen voi olla haasteellista. Jotain selkeästi yhteistä niistä kuitenkin voidaan helposti löytää, nimittäin vähimmäissisältö. Vähimmäissisältö on luonnollisesti ilmaistu eri tavalla eri strategioissa, mutta kriteerit pysyvät samoina. Nämä kriteerit ovat kysymyksenomaiset:

1. mihin pyritään?
2. miten sinne päästään?

Huippustrategiat pystyvät siis vastaamaan näihin kysymyksiin. Johtopäätöksenä, se mikä erottaa huippuyritykset muista yrityksistä, on siinä, että huippuyritysten strategiat vastaavat kriteerikysymyksiin *paremmin ja täsmällisemmin* kuin muiden yritysten strategiat. Varsinaisten kriteerikysymysten alle mahtuu tietenkin koko joukko muita asioita, jotka yrityksellä pitää myös olla selvillä, jotta menestymistä olisi realistista odottaa. Näin ollen edellisiä kohtia voidaan täydentää seuraavasti:

1. Mihin pyritään?
 - a. Arvot
 - b. Visio/päämäärät

2. Miten sinne päästään?
 - a. Pelikenttä
 - b. Menestyskonsepti
 - c. Fokus
 - d. Painopisteet

Tästä voidaan päätellä, että huippustrategia ei ole pelkästään mahtava tahtotila ja sen synnyttämä vahva visio, vaan myös tosiasioihin pohjautuva näkemys siitä, kuinka haluttu visio on mahdollista saavuttaa. Huippuyritysten menestyksen perusteella hyvä strategia ei kuitenkaan ole pitkä julistus tai yksityiskohtainen ja monimutkainen suunnitelma, vaan pikemminkin kirkkaaksi hiottu kuvaus olennaisista asioista, jotka tehdään tai joita noudatetaan. Esimerkkinä mainittakoon GE:n periaate, jonka mukaan yhtiön tulee olla bisneksessään numero 1 tai numero 2 ja jollei se siihen pysty, sen tulee luopua vaatimustason alittavista tuoteryhmistä tai toimialoista. Yksinkertaista ja selkeää, joskin ehkä joidenkin korvaan armotonta.

Kirjassa käytetyille esimerkkistrategioille (kuten Cisco, Microsoft ja General Electric) voidaan löytää myös useita konkreettisia yhteisiä nimittäjiä. Tässä kirjoittajan näkemys niistä:

- omintakeinen ylin johto
- tehokkuus ja erinomaisuus
- megatrendien huomioiminen ja uusiin mahdollisuuksiin tarttuminen
- yrityskoon kasvattaminen

Tästä listasta voidaan vetää johtopäätös, joka on myös luettavissa kirjasta rivien väliltä, jonka mukaan useita maailman menestyneimmistä yrityksistä yhdistää myös byrokratian vierastaminen. Esimerkin omaisesti, olemassa olevista, toteutuneista tai toteutuksissa olevista huippustrategioista voidaan mainita, että esim. General Electric on Jack Welchin aikana tehnyt yli 1000 yritysostoa.

Ja toisen huippuyrityksen, Microsoftin visionäärin Bill Gatesin näkemys tuotteistuksen strategiasta: ”haluan tuotteita, jotka mustan aukon tavoin omaavat niin kovan gravitaatiokentän, että se vetää ihmisiä käyttämään niitä”.

(Kostamo, Eero, 2001, Huippustrategiat – mitä voimme niistä oppia?, Talentum Media Oy, Gummerus kirjapaino Oy 2001, ISBN 952-14-0513-9)

3. Oppimishierarkia

3.1. Oppiminen

Reijo A. Kauppilan mukaan ”oppiminen on merkittävin määrätietoinen muutosprosessi, jota ihminen pyrkii itse ohjaamaan”. Oppija kehittää henkistä rakennettaan oppimalla ja näin ollen myös laajentaa käsitystään ympäröivästä maailmasta. Paitsi, että uusia oppimistekniikoita ja oppimista edistäviä harjoituksia on kehitetty, myös oppimisen määritelmä on muuttunut. Siinä, missä oppiminen käsitettiin ennen tiedon siirtämisenä opettajalta oppilaalle, nykyään oppilaan rooli on korostuneempi, sillä siihen kuuluu tiedon käsittely eli sisäistämisen prosessoiva osuus.

Olemme sijoittaneet videon ulkoilmaympäristöön, jossa on erilaisia pintoja, materiaa, toimintoja, siirtymisiä jne. sillä Kauppilan mukaan ”opiskelija tarvitsee monipuolisen oppimisympäristön, joka motivoi ja antaa virikkeitä.”

(Reijo A. Kauppila, Juva 2003, PS - kustannus, WS Bookwell Oy, ISBN 952-451-066-9,)

Oppiva organisaatio on eräs nykyajan toistuvista, ehkä jopa muodikkaista käsitteistä, jolla kuvataan sellaista organisaatiota, joka on omaksunut jatkuvan kehittymisen kulttuurin. Organisaation on kuitenkin mahdollista oppia vain siihen kuuluvien yksilöiden kautta ja näin ollen jokaisen yhteisön jäsenen opittava jatkuvasti uutta ja kehityttävä. Tilanne, jossa yksilön oma oppiminen on ”korkealla tasolla”, ei vielä takaa oppivan organisaation toimivuutta. Jotta oppimiskulttuuri toimisi koko organisaation tasolla, koko (koulu)yhteisön on yhdessä haluttava oppia yhteisönä.

Tilannetta voi lisäksi peilata suoraan yrity maailmaan, koska samoin kuin ylimmältä johdolta, myös opettajakunnalta edellytetään sitoutumista, yhteistyökykyä – ja toiminnallisuutta, sekä kykyä asettaa yhteisiä päämääriä.

Aivan kuten Tampereen ammattikorkeakoulun pedagogista strategiaa kuvaavassa vi-deossakin esitetään, oppilaille oppivan organisaation – eli koulun – jäsenenä kuuluu mahdollisuus kehittää, hankkia ja harjoittaa sellaisia tietoja ja taitoja, joita he tulevai-suudessa tarvitsevat.

3.1.1. Aistit oppimisessa

Hermostoa pidetään lajikehityksen hämmästyttävimpänä luomuksena. Hermosto mah-dollistaa monimutkaisen ja tarkoituksenmukaisen vuorovaikutuksen ihmisen ja ympä-ristön välillä. Hermosto on ollut ja on edelleen perusedellytys luonnossa, kulloisessa-kin ympäristössä selviytymiselle.

Kaikesta huolimatta hermostotutkimukset ovat suhteellisen uusia. Hermostoa on kyet-ty tutkimaan vasta viitisenkymmentä vuotta. Hermostoon kuuluu aivojen lisäksi sel-käydin ja ääreishermosto, joka on yhteydessä lihaksiin sekä muihin vaikutuseliimiin (esim. rauhaset). Hermosto on yhteydessä aistinelimiin.

Hermosto on hyvin herkkä ja altistuu nopeasti mekaaniselle ärsytykselle. Hippokrates totesi aivojen mekaanisen ärsytyksen vaikuttavan suoraan ihmisen käyttäytymiseen. Aivojen ärsyttäminen saattoi saada tutkittavan näkemään jopa hallusinaatioita.

Ihmisen voimakas reagoiminen ulkoisiin ärsykkeisiin, kuten ääneen tai kirkkaaseen valoon johtuu siitä, että kullakin aistilla on aivokuoressa oma alue, jonka toiminta on välttämätöntä, jotta ihminen kykenisi vastaanottamaan ärsykeitä ympäristöstään.

3.1.1.1. Aistihavainnot

Elokuvassa tai visuaalisessa tuotteessa rakenteet eivät ole vain muotoja. Rakenteet luovat sisältöjä ja se on rakenteiden tarkoituskin. Rakenteiden sisällöllisen merkittävyyden vuoksi visuaaliseen kokemukseen liittyy useimpien aistillisten kokemusten samanaikaisuus, jolloin visuaaliset muodot luovat jännitteitä yhdistyneenä muihin ajallisesti yhtä aikaa ilmeneviin prosesseihin.

Jarmo Valkola kiteyttää teoksessaan *Kuvien havainnointi ja montaasin estetiikka*: ”Einstein ajatteli, että katsoja reagoi maailmaan sisäiseen puheen kautta. Kyseessä on mentaalinen aktiviteetti, johon liittyy esiloogisuus ja ulkomaailmaan liittyvien havaintojen toisto erilaisine kombinaatioineen. Elokuvan tekijä voisi vaikuttaa katsojaan samalla tavoin orkestroimalla montaasin elementtejä tiheään kudokseen, jolloin katsoja saataisiin ekstaasiin. Toistojen ja variaatioiden kautta syntyvät assosiaatiot olisivat tällaista katsojan sisäistä puhetta.”

(Jarmo Valkola, 1999, *Kuvien havainnointi ja montaasin estetiikka*, Jyväskylä, Yliopistopaino, ISBN: 951-39-0523-3)

Visuaaliseen havainnointiin liittyen näemme asiat usein ensin kokonaisuuksina, minkä jälkeen etenemme yksityiskohtiin, ja ne muotoutuvat keskittymispisteiksi. Samaan aikaan katsomme kuitenkin asioiden välisiä suhteita ja niistä tulee samanlaisia keskittymispisteitä. Esimerkiksi, kun katsomme karttaa tietääksemme kahden paikan välisen etäisyyden, emme katso jotain tiettyä pistettä, vaan sen sijaan kahden pisteen välistä etäisyyttä.

3.1.2. Kognitiivinen malli

Ymmärrys ja havaitseminen kulkevat käsi kädessä, niitä ei voida erottaa toisistaan. Miellemme sisäistää ja ymmärtää tekemiämme havaintoja omien odotustemme ja niiden jo olemassa olevien tietojen kautta, joita olemme maailmasta tehneet. Näin havainnoista tulee meille itsellemme ymmärrettäviä ja relevantteja.

Tämä tulee esiin jopa yksinkertaisessa havaitsemisessa. Vaikka silmämme liikkuvat kävellessämme ylös alas ja päämme liikkeiden myötä sinne tänne, maailma näyttäytyy meille silti vakaana ja paikoillaan pysyvänä – päinvastoin kuin samalla tavalla liikkuneen elokuva – tai videokameran tallenteessa. Ja, jos pimeällä kulkiessamme näemme epämääräisen hahmon, miellemme yrittää vaistomaisesti tunnistaa sen, täyttää havainnossa olevan aukon ajautuen joskus aivan väärille urille kun esimerkiksi elotonta esiintä erehdytään pitämään ihmis- tai eläinhahmona.

3.2. Epistemologian historia

Epistemologia on tiedon luonteen tutkimista. Historiallisesti suuri osa epistemologian kiistoista liittyy siihen, kuinka suuri osa tietämästämme perustuu vaistoon ja kuinka suuri osa kokemukseen.

”Normaali vastasyntynyt rotta kiiruhtaa lämpimään paikkaan, lukitsee suunsa nänniin ja alkaa imeä. Kun koskettaa vastasyntyneen ihmisen poskea, hän kääntää päänsä kosketuksen suuntaan, etsii nänniä ja imee käytännössä jokaista löytämäänsä lämmintä, nänniä muistuttavaa esinettä. Ilmaan heitetty kissanpoika oikaisee itsensä ja putoaa jaloilleen. Osa näistä varhaisista vaistomaisista käyttäytymisistä kestää koko vauvakauden, osa taas ei. Toiset tiedot taas ovat selvästi opittuja. Se, että tuli on nopeaa hapettumista, että happi on alkuaine, miten lehmä lypsetään ja, miten tomaatteja kasvatetaan, ovat erimerkkejä oppimalla hankitusta tiedosta, eivät niinkään vaistomaisesta.” Edellä esitetyt vastakohtat kertovat meille sen, että kaikki tietämämme on joko geneisissä tai kokemuksen perustuvat havainto ja oppi. Nämä kaksi vastakohtaa ovat erilliset ja toisensa pois sulkevat.”

(Patricia S. Churchland, 2002, Neurofilosofia, Hakapaino Helsinki 2004, Terra Cognita Oy, ISBN 952-5202-81-X)

3.3. Kokemusperäisen tietämisen näkökulma

Patricia S. Churchlandin mukaan hermoston kehitys ja neurobiologia ovat olennaisesti kaataneet erittäin yksinkertaisen kahtiajaon luontoon ja kasvatukseen. Biologia osoittautuu valtavasti monimutkaisemmaksi kuin tästä yksinkertaisesta kahtiajaosta voidaan päätellä. Monet pohdinnat kumoavat kahden lokeron oletuksen ja niistä näkyvimpiä on tosiasia, että normaali kehitys aivan ensimmäistä vaiheista lähtien perustuu sekä geeneihin että epigeneettisiin tekijöihin. Tämä ei Churchlandin mukaan tarkoita, että ei ole synnynnäisiä vaistoja tai että oppimista ei ole. Se ei myöskään tarkoita, että ei ole kausaalisesti merkittäviä eroja ”imemisrefleksin” ja mieltymyserojen välillä. Niitä todella on.

Visualisoinnin kannalta on tärkeää ymmärtää, etteivät kokemuserot ole siististi joko geenien aiheuttamia tai kokemuksesta syntyviä. Molempien kykyjen taustalla on suuri määrä vuorovaikuttavia, olennaisia tekijöitä, ja ne eivät jakaudu siten kuin yksinkertaisen kahden lokeron oletus edellyttää. Paneudumme opinnäytetyössämme esittämään oppimishierarkiaa kokemusperäisen tietämisen näkökulmasta.

4. Visualisointi

Visualisoinnin avulla pyritään esittämään tietoa ymmärrettävällä ja mieleenpainuvalla tavalla. Visualisoinnissa hyödynnetään ihmisen kykyä havaita, oppia, muistaa ja ajatella asioita. Nämä ovat ihmisen kognitiivisia toimintoja (Spence 2001, 1). Ihmisen tarkastellessa, kuvaa syntyy hänelle sisäinen malli esitettävästä asiasta, jonka avulla hän pyrkii ymmärtämään kuvattua aihetta. Ihminen pystyy hyödyntämään kuvien kautta oppimaansa ja tekemään päätöksiä havaintojensa pohjalta. (Tiedon visualisointi SVG:n avulla, tutkintotyö, Juhani Gurney, 2003) Robert Spence käyttää visualisointi esimerkkinä Lontoon metroverkoston karttaa (Spence 2001, 1). Samalla tavalla pedagogisen strategian visualisoinnin tavoite on piirtää karttakuva katsojan mieleen. Kartan avulla katsoja pystyy hahmottamaan ympäristöönsä ja sisäistämään oikeat toimintatavat halutun päämäärän saavuttamiseksi. Kartan eli visualisoinnin tulee sisältää oikeanlaisia korostuksia. Eri värikoodaukset, muodot, nuolet, kontrastit ja painopisteet ovat hyviä esimerkkejä korostuksista. Visualisointi on yhdistelmä useista elementeistä. Visuaalinen ulkoasu koostuu kuvista, videosta, grafiikasta, typografiasta, useista väreistä ja sommitteluteknisistä tekijöistä. Visuaalisuudella ei pyritä esteettiseen koreiluun, vaan sillä vaikutetaan viestin perillemenoon ja muistamiseen. Sisältö tarvitsee selkeän ja johdonmukaisen ulkoasun, joka herättää mielenkiinnon. Visualisoinnilla saavutetaan seuraavat hyödyt:

1. Visuaalisuus herättää huomion ja luo mielenkiintoa aihetta kohtaan.
2. Visualisointi onnistuu selventämään vaikeasti ymmärrettäviä asioita ja saa informaation paremmin välitettyä.
3. Muuttaa tiedon näkyvään muotoon.
4. Visualisointi esittää suuren määrän tietoa helposti omaksuttavassa muodossa, jolloin katsojan kynnyksen paneutua kokonaisuuteen madaltuu.
5. Sanoma tehostuu ja tarjoaa sellaistakin tietoa, johon kirjoitettu teksti ei kykene.
6. Visuaalisuus vaikuttaa sanoman tunnelmaan ja tarjoaa katsojalle parhaimmillaan esteettisen nautinnon.

Lähtökohta viestin visualisoimiseen on luovuus. Tarvitaan kykyä synnyttää vaihtoehtoja ja kykyä löytää uusia ratkaisumalleja, kun aletaan miettiä, miten tieto esitetään visuaalisesti. Yksi ideoimisessa käyttämämme tekniikka oli miettiä, mikä eläin Tamk olisi. Tämän kysymyksen esitimme kaikille koulutuspäälliköille ja saimme vastuksia virtahevosta tuhatjalkaiseen. Emme kuitenkaan osanneet lopulta hyödyntää mielikuvia ainakaan tietoisesti; alitajuntaisella tasolla ne ovat saattaneet vaikuttaa joihinkin työvaiheisiin. Tällä tavalla haastatteluihin saatiin kuitenkin vapautuneempi ja hauskempi ilmapiiri, mikä oli yhtäläillä tärkeä osa onnistunutta haastattelua.

4.1. Visualisointi

Kertovan elokuvan muoto syntyy siitä, miten elokuvan eri osatekijät, toisaalta kuvat ja äänet, toisaalta tarina-aines ja siihen liittyvä tematiikka suhteutuvat toisiinsa ja sen kautta muodostavat tietyn ainutlaatuisen enemmän tai vähemmän tyydyttävän kokonaisuuden.

David Bordwell tarkastelee kerrontaa prosessina, joka koostuu tarinamateriaalin valitsemisesta, järjestämisestä, välittämisestä ja vastaanottamisesta. Prosessin tarkoituksena on synnyttää katsojassa tietystä järjestyksessä ja tietyllä nopeudella vaikutelmia, joiden perusteella hän voi mieltää tuon tarinan. Asioita voidaan painottaa eri tavoin, esitellä ne tietystä järjestyksessä ja tempossa, mahdollisesti johdattaa huomio asioiden esittämisen tapaan pikemmin kuin asiaan itseensä, ehkä suorastaan kuvien ja äänten ominaislaatuun sinänsä. Eri elementit kuten kameratyö, väri, ääni, musiikki saattavat muodostaa omat systeeminsä, jotka osaltaan jäsentävät ja rikastavat kokonaiselämystä.

Parhaimmillaan ja perimmäisenä tarkoituksenamme muoto takaa sen, että katsojan kiinnostus ja tuntu sisällön merkittävydestä säilyy läpi visuaalisen strategian kokonaisuuden. Visualisoinnissa siis muodon käsite ei rajoitu ainoastaan tarinaan vaan se syntyy tarinan, teemojen ja tyylin kokonaisuudesta.

4.2. Kuvan merkitys viestinnässä

Kuva on kokonaisuus, joka sisältää suoraan tai välillisesti tietoa, ajatuksia tai tunteita – jotain niistä tai kaikkia yhdessä. Se herättää usein mielle yhtymiä joko sisäisen rakenteensa kautta tai rinnastuessaan muihin kuviin.

Kirjan tai lehden kuvat vaikuttavat sivun ja aukeaman muihin kuviin ja teksteihin. Typpografiset valinnat sekä tekstien ja kuvien sijoittelu eli taitto vaikuttavat painotuotteen visuaaliseen ilmeeseen ja siten myös asiasisällön hahmottumiseen. Liikkuva kuva suhteutuu edeltäviin tai seuraaviin kuviin ja saattaa saada lisämerkityksiä, joita yksittäisessä kuvassa ei välttämättä ole.

Kuvaaja tekee valinnan, mitä ja miten hän kuvaa. Pelkästään kameran asettaminen on valinta. Valinta on joko tiedostamaton tai tietoinen, ja se vaikuttaa monella tavalla kuvan sisältöön. Kuva on siis näkemys tai tulkinta todellisuudesta. Se ei koskaan ole täysin yhtä todellisuuden kanssa, koska sen ottaja muokkaa sitä monella tapaa. Kuva ei siis ole yhtä kuin todellisuus ympärillämme.

Katsoja tulkitsee näkemänsä informaation peilaten sekä aikaisempaan tietoonsa, että elämyksiinsä ja tunteisiinsa. Tuosta informaatiosta katsoja poimii ne tekijät, jotka vastaavat hänen vallitsevia asenteitaan ja näistä kasvanutta käsitystään maailmasta. Teoksen ensimmäiset hetket ovat ratkaisevia. Katsojan on saatava heti ja välittömästi käsitys esimerkiksi teoksen tyylistä ja lähestymistavasta. Samalla hän ratkaisee antautuuko kuva- ja äänivirran vietäväksi vai ei. Jos tarjottu tieto ei ole aitoa ja vakuuttavaa, katsoja torjuu sen. Tunteen ja tietoperäisen materiaalin osoitteleva tyrkyttäminen koetaan vastenmieliseksi. Valmiiksi pureksitun ja loppuun asti tarjotun sanoman vastaanottaminen ei tuota mielihyvää.

Strategian visualisoinnissa on jätetty tilaa katsojalle. Visualisoinnissa on pyritty esittämään pedagogisen strategian faktapohjaiset asiat neutraalisti kuvan keinoin. Katsoja saa itse muodostaa mielikuvan siitä, mikä Tampereen ammattikorkeakoulu on hänelle pedagogisesta näkökulmasta.

Kuvan näkymättömään voimatilaan vaikuttavat teoksen ikonien ja katsojan lisäksi muun muassa kulttuuriympäristö, vallitsevat arvot ja instituutiot sekä sosiaaliset ja historialliset taustat.

Kokemus liikkuvasta kuvasta ja vuorovaikutus ovat sosiaalisesti, historiallisesti ja kulttuurillisesti sidonnaisia kokemuksia. Esteettiset arvostukset vaihtelevat ajasta, paikasta ja tilanteesta riippuen. Taiteelliset arvostukset eivät ole ikuisia ja ylihistoriallisia, eivätkä ne ole myöskään puhtaita tai pyyteettömiä.

Liikkuvan kuvan lyhyt historia on ollut myrskyisä. Tuskin mitään muuta taidemuotoa on käytetty niin häikäilemättömästi manipuloinnin, propagandan ja vallan ruoskana kuin elävää kuvaa. Liikkuva kuva pystyy tallentamaan ja muokkaamaan valheen todeksi ja toden valheeksi.

Kun katsoja näkee uuden otoksen, hän on tietenkin vapaa huomaamaan sen ja miettimään sitä. Uusi katsoja on valmiiksi kiinnostunut näkemästään, uusista kuvista ja niiden välisistä suhteista. Kyse on jatkuvasti liikkuvan kuvan luomasta kokonaismielikuvasta tai tarinasta, ei siis yksittäisestä otoksesta. Otosten väliset rajat saatavat olla tässä suhteessa vähiten kiinnostavia, vaikka ne auttaisivat katsojaa rakentamaan puhuttelevan kokonaiskuvan.

4.2.1. Montaasi

Klassinen draaman kaari on löydettävissä niin uutissähkeistä kuin television formaattivisailussakin. Tiesikö antiikin suuri filosofi Aristoteles luodessaan teoriaa, että hänen oppejaan sovelletaan suruttomasti kaikenlaiseen liikkuvaan kuvaan.

Liikkuva kuva pakotetaan useasti samaan draaman kaavaan ja malliin, vaikka aihetta voisi lähestyä myös sen sisältä käsin, sen omasta ytimeistä ja ainutkertaisesta olemuksesta. Tämän vaihtoehdon on taiteeksi kehittänyt ja jälkipolvien käytettäväksi tarjonnut venäläinen elokuvaohjaaja Sergei Eisenstein (1898-1948), jota yleisesti pidetään montaaiteorian isänä.

Montaasiteoria on syntynyt tekijöiden omista käsissä keskellä tekemisen arkea - teoreetikot olivat tuolloin myös elokuvan käytännön toteuttajia. Montaasiteorian ilmaisullinen voima kasvaa teoksen kerrontaelementtien väljyydestä ja kontrastista, eikä niinkään sujuvuuden ja jatkuvuuden periaatteesta, mihin eritoten narratiivisessa kerronnassa pyritään.

Montaasiajattelun kestävimmän ja kehittyvimmän osan muodostaa kerrontaelementtien välissä oleva ”tyhjä tila”. Tuo tila täyttyy voimilla ja jännitteillä, joiden käyttövoima on lähtöisin katsojasta ja hänen maailmoistaan. Näin teokset alkavat elää, ei vain kerrontaelementtien dialogina, vaan ennen muuta katsojan ja teoksen välisenä vuorovaikutuksena.

Montaasi ei vaikutuksellaan aliarvioi teoksen näkijää ja kokijaa vaan tekee hänestä tärkeän, aktiivisesti osallistuvan luovan tekijän koko kokemisen prosessiin.

Opinnäytetyössämme strategian jalkautuminen mahdollistetaan hyödyntämällä montaasiajattelun perimmäistä ajatusta, aktiivista näkijässä syntyvää vuorovaikutusta.

5. Äänimaailma

5.1. Äänimaailma

”Äänimaailma voidaan äänilähteen perusteella jakaa kahteen pääryhmään: luonnonääniin ja koneääniin. Ihmisten äänimaailma koostui aina 1800-luvulle saakka luonnon äänistä ja hänen itsensä aiheuttamista äänistä. Vuosisadan vaihtuessa tapahtui teollinen murros, jonka vaikutukset näkyvät ja kuuluvat nykyihmisen elämässä.

Ääni on luonteeltaan kerroksellista ja laaja-alaista. Äänikerronta etenee aikaulottuvuudessa peräkkäisten, lomittaisten ja päällekkäisten ääniainesten muodostamana mattona.”

(Kari Pirilä ja Erkki Kivi, 2005, *Otos, elävä kuva – elävä ääni*, 1. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy. ISBN 952-471-481-7)

Tallennettujen ja mekanisoitujen kuvien ja äänien maailma on myös osa tämän päivän arkitodellisuutta. Ihmiset viettävät yhä enemmän aikaansa monitoriteollisuuden ja teknologiamaailman parissa. Liikkuva kuva kuuluu tähän samaan tallennettuun ja muokattuun todellisuuteen.

5.2. Äänen merkitys kuvaviestinnässä

”Kuuloaisti on aisteistamme kenties ”sisäsyntyisin”, koska sillä on suora kytkentä esimerkiksi erilaisiin tajunnan tiloihimme”(Lehtonen 1996, 25). Tästä syystä erilaisten äänimaailmojen avulla voidaan vaikuttaa ihmisiin alitajuisesti ja tehostaa audiovisuaalisen kerronnan synnyttämää vaikutusta.

Äänen ja kuvan sidos sekä niiden keskinäinen riippuvuus voivat vaihdella teoksessa. Kuva ja ääni voivat kulkea omia teitään, aina tarkasta kuva-ääni synkronoinnista pelkän äänen varassa mustassa kuvatilassa tapahtuvaan kerrontaan saakka. Kaikesta huolimatta teos koetaan aina katsomalla ja kuuntelemalla samalla, kun osallistutaan tämän kuva-äänitilan tapahtumiin. Kuva-äänitilan yhteyttä ei ole syytä perusteettomasti rikkoa.

On hyvä tähdentää tekijöiden moraalista ja eettistä vastuuta sekä ammatillista osuudesta silloin, kun ihmisille esitetään vahvoja vaikuttimia. Tekijän vastuu on erityisen suuri silloin, kun ihminen irrotetaan omasta elämästään ja arjestaan ja viedään teoksen maailmaan. On muistettava, että liikkuva kuva ja ääni pysyvät muuntamaan toden valheeksi ja valheen todeksi.

5.2.1. Ääni plastisena tekijänä

Ääni on plastisen eli muovailtavan montaasin tärkeä osatekijä, jonka peruselementti on värähtely.

Äänellä voidaan muokata ja täydentää vaikutelmaa. Ääni voi muodostaa elokuvan kuvallisten tekijöiden kanssa täydellisen, toinen toisiaan vahvistavan, jännitteellisen plastisen montaasin. Jos kuvallinen kerronta on lyyristä, teoksessa käytettävä musiikki voi olla lyyristä. Musiikin avulla voidaan myös luoda vastakkainen kontrastinen vaikutelma, jos musiikki on lyyrisyydelle vastakkaista, tunnelmaltaan dramaattista. Usein teoksen musiikilla onkin vaikutelmaa täydentävä tehtävä.

”Muu ääniaineisto, kuten puhe ja tehosteet, voivat myötäillä plastista ilmaisua.”

(Kari Pirilä ja Erkki Kivi, 2005, *Otos, elävä kuva – elävä ääni*, 1. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy. ISBN 952-471-481-7)

Plastinen sommittelu ei saa kuitenkaan johtaa katsojaa harhaan. Opinnäytetyössämme plastiset ratkaisut ovat osaltaan luomassa edellytyksiä ja perustan strategian välittymiselle.

5.2.2. Äänitehosteet

Mitä äänisuunnittelu oikeastaan on? Ääniefektit saivat alkunsa teatterissa, jossa niiden avulla vahvistettiin luonnonilmiöiden kuten sateen ja ukkosen ilmaisemista, sekä esimerkiksi näkymättömissä olevan näyttelijän askeleita. Ajan kuluessa teatterin ääniefektit kehittyivät entisestään, jonka ansiosta saatiin aikaan parempia ja vakuuttavampia ääniä.

1920-luvulla radio alkoi hyväksikäyttää ääniefektejä. Alkuvaiheessa suurin osa radio-ohjelmissa kuultavista ääniefekteistä tuotettiin lähetyksessä liveinä samaan tapaan ja samantyyppisellä laitteistolla kuin teatterissa. 1920-luvun puolivälissä alettiin panostaa äänen taltioimiseen kunnolla. Kehitettiin parempia elektronisia mikrofoneja ja parempaa äänitystekniikkaa, jotka mahdollistivat äänen taltioimisen etukäteen erilliselle tallennusvälineelle ja käytettävän uudestaan. Äänikirjaston käsite sai alkunsa tällä tavoin.

On olemassa kahta lajia äänitehosteita:

1. **Foley** äänet nauhoitetaan Foley-studioissa ja ne koostuvat erilaisista pinta- ja materiaaliäänistä, kuten hiekkaa ja betonia vasten tapahtuvasta toiminnasta syntyvistä äänistä.
2. **Varta vasten suunnitellut äänet** ovat sellaisia, jotka suunnitellaan ja tuotetaan sellaisissa tapauksissa kun tarvitaan ääntä, jollaista ei voida nauhoittaa luonnollisista lähteistä. Tällaisia ääniä ovat esimerkiksi avaruusaluksien moottorin toimintaa kuvaamaan tarvittavat äänet ja muut futuristiset äänet.

Opinnäytetyötoteutuksemme on videopelimäinen, joka luo äänimaailmalle uuden lähestymistavan. Kun videopelit yleistyivät 1900-luvun lopussa, ne toivat uudenlaisen aluevaltauksen äänisuunnitteluun. Videopeleissä oli varhaisessa vaiheessa hyvin pelkistetyt digitaaliset äänet, kuten yksittäisiä piippauksia pelissä nimeltä Ping Pong. 1990-luvun puolessa välissä äänestä tuli kuitenkin erittäin oleellinen osa videopelien sisältöä ja tarve koko ajan laadukkaammalle äänelle muodostui välttämättömäksi. Ääniefektien tuotantoprosessi on suhteellisen samanlainen videopeleille kuin elokuvillekin. Suurin eroavaisuus syntyy siinä, että videopelejä varten ääni tulee valmistella eritavalla, jotta se voitaisiin liittää pelimoottoriin.

Äänisuunnittelijoiden työ on nykypäivänä uskomattoman haastavaa ja pääsyynä tähän on uskomattomiin mittoihin kasvanut kiinnostus äänen teknistä laatua kohtaan sekä perinteisen kodin viihdekeskuksen vaihtuminen vähintään 5.1 surround laitteistoksi. Ihmiset kuulevat koko ajan parempaa ja paremmin tuotettua ääntä. Elokuvilta voidaan perustellusti odottaa ääntä, joka vastaa laadultaan markkinoiden parasta laatustandardia. Videopeleissäkin äänitehosteiden ja musiikin tärkeys ja laatu korostuvat jatkuvasti ja ääniraidalta odotetaan parempaa laatua, joskin se vielä jää ymmärrettävästi elokuvan laatuvaatimuksista.

Äänitehosteiden avulla kykenemme visualisoinnissamme ilmaisemaan sellaisia asioita, jotka eivät ilmene kuvasta ja joita varsinaisen musiikin avulla on vaikeaa ja eitaroituksenmukaista ilmentää.

6. Tampereen ammattikorkeakoulun pedagoginen strategia

TAMK on määritellyt selkeän tarkoituksen pedagogiselle strategialle. Sen tehtävä on ennen kaikkea auttaa tekemään valintoja, osoittaa tahtotila siitä mihin halutaan päästä ja antaa keinoja tahtotilan saavuttamiseksi. On selvää, että visualisoinnilla haluttiin edesauttaa strategian jalkautumista käytännön toiminnaksi. Kuvina esitetty tavoite on paras keino saada ihmiset näkemään tahtotila mielessään.

Oleellisimmat vaiheet visualisointi työtä tehdessämme olivat David Bordwellin kerronnan prosessia mukaillen:

1. TAMK:n pedagogiseen strategiaan perehtyminen
2. Haastattelutiedon kerääminen. Kerättyjen videohaastatteluiden pohjalta rajasimme pedagogisesta strategiasta oleellisimmat osat visualisoitavaksi. Samalla syvennyimme moniselitteisiin käsitteisiin, jotka olisivat jääneet ilman haastatteluja avaamatta.
3. Visualisointi. Esitysmuodon valinta, sisällön ideointi ja toteutus.
4. Tulkinta. Katsojan kokemus esityksestä ja viestin perille meno.

Nostimme visualisoinnissa esille useita pedagogisen strategian tavoitteita, mutta rajasimme aiheet tarinan kannalta oleellisimpiin. Hahmotimme pedagogisen strategian opiskelijan ja opintojen etenemisen näkökulmasta. Strategiasta nousivat keskeisiksi teemoiksi oppimaan oppiminen, itsenäinen tiedonhankinta, ilmiöiden käsitteellinen hallinta, monialaisuus, vapaasti valittavat aineet, opintojen kansainvälisyys, harjoittelu, tietojen ja taitojen syventäminen ja elinikäinen oppiminen.

Muodostimme näistä visualisoinnille kolmiportaisen rungon, joka koostuu perusopinnoista, syventävistä ja soveltavista opinnoista. Visualisointi ammentaa vaikutteita pelien maailmasta, jossa ongelmat ovat pääsääntöisesti loogisia ja suoraviivaisesti ratkaistavissa. Samalla tavoin halusimme esittää pedagogisen strategian tietäntyyppisinä askelina, joita opiskelija ottaa vuosien varrella opintojen edetessä TAMK:ssa. Polku ei käytännössä monestikaan ole näin suoraviivainen, asiat tahtovat lomittautua ja vaihdella paikkaa, mutta visualisoinnin kannalta on oleellista, että viesti kerrotaan johdonmukaisesti tarinan muodossa, mikä helpottaa suuresti muistamista. Pelimaailmallisuus näkyy kuvakerronnassa kamerakulmien valinnoissa, joissa on pyritty kaksikulotteiseen vaikutelmaan, mikä on hyvin tyypillistä yhä edelleen tämän päivän mobiilipeleissä. Myös kuvan päälle nousevat grafiikat tukevat pelimäistä vaikutelmaa.

Kaikkein selkeimmin kuitenkin pelimäisyys tulee esille tilanteissa, joissa päähenkilö seikkailee. Tarinan edetessä pelihahmo saavuttaa yhä korkeamman taitotason, kuten peleissä on tapana. Taitotason mittari on jatkuvasti esillä videon grafiikoissa. Mittarin tarkoitus on auttaa ymmärtämään pedagogista strategiaa laajassa perspektiivissä ja aikaansaada katsojassa uusien muistijälkien syntyminen. Visualisointi alkaa tilanteesta, jossa päähenkilömme havahtuu oudosta ympäristöstä ja tutkii katseellaan ympäristöä. Hän on jumissa korkealla linnanmuurilla ja haluaa välttää putoamisen. Alku peilaa tilannetta, jossa uusi opiskelija aloittaa opintonsa TAMK:ssa ja alkaa hahmottaa toiminta ympäristöään.

Visualisoinnin vihreä värimaailma henkii uuden alusta. Ensin päähenkilömme toiminta on rajallista, eikä hän osaa toimia ympäristössä. Nopeasti päähenkilö hahmottaa ympäristön rajat ja alkaa tutkia mahdollisuutta laajentaa piiriään ja omia taitojaan. Hän oppii ensimmäisen pedagogisen strategian määrittelemän taidon: itsenäisen tiedonhankinnan. Tiedonhankinta ilmenee strategiassa tekstitehosteena ja konkreettisesti oppikirjan löytämisenä ja lukemisena.

Päähenkilö aloittaa ensimmäisen taitotason, jonka nimesimme perusopinnoiksi. Perusopinnoissa päähenkilö opettelee kirjasta peruskäsitteitä ja -taitoja. Esitämme taidot peleistä tuttuina ominaisuuksina, kuten hyppääminen ja heittäminen. Näiden taitojen avulla päähenkilömme pääsee etenemään seikkailussaan. Hän oppii hyppimään esteiden yli kohti uusia haasteita, mikä vertauskuvallisesti kuvaa opiskelijan opintojen etenemistä.

Kun peruskäsitteet ja tiedonhankintataidot ovat hallussa hahmo saavuttaa toisen taitotason ja etenee syventäviin opintoihin. Näissä päähenkilö kohtaa monialaisuutta, harjoittelua, kansainvälisiä opintoja, syventää taitojaan ja oppii hallitsemaan asioita käsitteellisellä tasolla. Kansainvälisiä opintoja kuvaa kohtaus, jossa päähenkilö kohtaa Etelä-Afrikkalaisen neidon ja käy tämän kanssa vuoropuhelua. Katsoja ei kuule sanojen sisältöä, mutta näkee visuaalisen tiedonvirran henkilöiden välillä.

Graafisena tehosteena katsoja näkee: "kansainvälinen vaihto." "Ilmiöiden käsitteellinen hallinta." Harjoittelu yritys-elämässä on kuvattu pelimaailmallisesti, suuren heimopäällikön kohtaamisena. Kohtaamishetkellä tekstitehosteena kuvassa lukee: "Harjoittelu." Päällikkö antaa päähenkilöllemme ohjeita tehtävän suorittamiseen. Tehtävässä päähenkilömme käyttää aiemmin oppimiaan taitoja ja syventää niitä uuden haasteen voittamiseksi. Konkreettisesti päähenkilö oppii laukaisemaan keskiaikaisessa ympäristössä tykin. Samassa tilanteessa esitetään tekstitehosteena: Opittujen tietojen ja taitojen syventäminen.

Kolmannessa vaiheessa, eli soveltavissa opinnoissa, päähenkilö kohtaa valintatilanteen. Hänen seuraava tehtävänsä on suljettu kirjekuoreen. Kuoria on kuitenkin useita, joista on mahdollista valita vain yksi. Valintahetkeä tukee teksti: "Vapaasti valittavat opinnot". Päähenkilö valitsee yhden ja jatkaa matkaansa. Viimeisissä tehtävissä sankariamme koetellaan toden teolla, hän juoksee valtavia etäisyyksiä ja kiipeää mahdotonta muurin seinämää, kunnes saavuttaa päämääränsä - näkymän merelle. Meren ääreen saapuminen kuvastaa, että sankari on suurista ponnistuksistaan huolimatta vasta matkansa alussa. Edessä on vielä suunnattomasti mahdollisuuksia ja haasteita, joita elämä tarjoaa. Viimeinen tekstitehoste saattaa sankarin matkaan: "Elinikäinen oppiminen." Tarina on luotu tarjoamaan katsojalle miellejohdyksiä ja mahdollisuuksia muistijälkien syntyymiseen. Kuvat on tarkoituksellisesti viety pois TAMK:n arjesta. Halusimme tehdä visualisoinnista yleismaailmallisen, jolloin ajatus ei takerru yksityiskohtiin, vaan katsojalle syntyy kuva kokonaisuudesta ja asioiden yhteyksistä. Tekstitehosteet kertovat asiasisälön ja käsitteet. Kuvat luovat muistijälkiä ja edesauttavat tiedon muistamista.

6.1. Tampereen ammattikorkeakoulun pedagoginen strategiatyö

Tampereen ammattikorkeakoulun pedagoginen strategia on rakennettu alhaalta ylöspäin. Keskustelut on aloitettu opettajien keskuudesta ja niitä on jatkettu osaamiskustan päälliköiden kanssa. Lopulta pedagogisen strategian työryhmä on muotoillut tiedon viestittävään muotoon. Tällainen toimintatapa on ollut välttämätön, jotta strategiassa on voitu huomioida vähintäänkin yleisellä tasolla jokaisen alan omat tarpeet ja opettajien erikoisasantuntemus, oman alansa koulutusohjelmasta on saatu käyttöön.

Yhtäläillä Tampereen ammattikorkeakoulun strategiatyössä on näin otettu erinomaisesti huomioon, strategian omaksumisen ja siihen sitoutumisen helpottuminen, kun jokaisella strategian vaikutuspiirissä olevalla on ollut mahdollisuus olla mukana prosessissa ja vaikuttaa näin lopputulokseen.

Osallistuimme opinnäytetyötä tehdessämme strategian jalkautumiseen ensimmäisen kerran, kun keräsimme pohjatietoa visualisoinnille haastattelemalla koulutuspäälliköitä. Haastattelut pakottivat heidät miettimään strategian toteutumista työssään ja koulutusohjelmassaan, näin strategian sisäistäminen syventyy askeleen pidemmälle kohti käytännön konkretiaa. Koulutuspäälliköt olivat käyneet läpi pedagogisia strategiakeskusteluja vain muutamia kuukausia aiemmin ja oli mielenkiintoista huomata, millä tavoin strategia oli eri koulutusaloilla ymmärretty. Strategia ymmärrettiin yleiseksi tah- to- tai ihannetilaksi, kuinka asioiden tulisi toimia. Sitä haluttiin käyttää yleisenä oh- jenuorana, jota kukin koulutusala noudattaa ja soveltaa tähdätessään kohti alakohtaisia tavoitteita. Eri ihmiset saattoivat tulkita samoja käsitteitä erilailla. Yleisti ottaen stra- tegian visualisoinnilta toivottiin konkreettisuutta, asioiden esittämistä yleisellä tasolla ja selkeyttä.

6.2. Helposti lähestyttävä strategia

Syy visualisoinnin tärkeydelle on selkeä, strategialle tarvitaan selkeä ja mielenkiintoi- nen muoto – mielellään tarina, jotta se saadaan iskostettua ihmisten mieliin ja toimin- tatapoihin. Lisäksi strategian on oltava kaikkien helposti lähestyttävässä ja tavoitetta- vassa muodossa. Videoelokuva onnistuu lähestymään monia, se toimii suurissa yleisö- tilaisuuksissa yhtäläillä kuin yhdelle katsojalle. Elokuva tarjoaa parhaimmillaan katso- jalleen unohtumattoman kokemuksen, jota visualisointimmeekin tavoittelee.

7. Loppupäätelmä

Visualisointityön alkuvaiheessa meille hahmottui nopeasti, ettei strategiaa oltu sisäistetty koulutuspäälliköiden keskuudessa. Tästä kielivät eriävät mielipiteet strategian käsitteistä ja paikoitellen jopa koko strategian heikko tuntemus. Lähtökohta oli sinänsä otollinen, että panoksemme strategian avaamiseksi ei tulisi todellakaan olemaan merkityksetöntä. Päädyimme käyttämään strategian visualisointiin liikkuvaa kuvaa jo siitä yksinkertaisesta syystä, että se on jo itsessään kiinnostavaa ja harva ohittaa videona saamaansa tiedotteen, verrattuna esimerkiksi paperisiin asiakirjoihin. Suurempi merkitys oli kuitenkin ihmisen oppimishierarkialla ja kognitiivisella mallilla, jonka mukaan ymmärrys ja havaitseminen kulkevat käsi kädessä.

Kuvin visualisoitu viesti on näin ollen helppo ymmärtää ja sisäistää. Emme pysty arvioimaan tässä yhteydessä työssä aikaansaatuja tuloksia, koska videon julkaisuajan kohta ja vaikutusaika tulee olemaan opinnäytetyön palautuksen jälkeen. Visualisoinnin vaikutuksia strategian jalkautumiseen tullaan kuitenkin seuraamaan myöhemmin. Työtä tehdessämme olemme ymmärtäneet, kuinka tärkeää on pystyä viestimään organisaation tavoitetila visuaalisessa, havainnollisessa ja ymmärrettävässä muodossa koko työyhteisölle. Näin työntekijöille syntyy selkeä kuva tavoitteesta ja päivittäin on helpompi tehdä strategian mukaisia valintoja ja kulkea näin joukkueena samaan suuntaan kohti yhteistä tavoitetilaa.

Sanasto

Plastinen= muovailtava

Epistemologia= tiedon luonteen tutkimista

5.1 surround = yleisin kotikäytössä oleva tilääntä eli surround-ääntä toistava monikanava äänentoistolaitteisto

Epigeneettinen perityminen = perinnöllisen tiedon siirtoa solun tai eliön jälkeläiselle ilman, että perinnöllinen tieto on koodattuna DNA:n tai RNA:n sekvenssiin.

Lähdeluettelo ja haastattelu

(Kari Pirilä ja Erkki Kivi, 2005, Otos, elävä kuva – elävä ääni, 1. painos. Jyväskylä, Gummerus Kirjapaino Oy. ISBN 952-471-481-7)

(Pekka Korvenoja, 2004, TV-kameratyön perusteet, Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, Helsinki: Yliopistopaino, ISBN: 952-5158-28-4)

(Esa Heikkinen, 2007, Tehostemestarin käsikirja 1, 1. painos, Tampere, Tammer-Paino Oy, ISBN 978-951-810-313-7)

(Jarmo Valkola, 1999, Kuvien havainnointi ja montaasin estetiikka, Jyväskylä, Yliopistopaino, ISBN: 951-39-0523-3)

(Mantere, Aaltonen, Ikävalko, Hämäläinen, Suominen, Teikari, 2006, Organisaation strategian toteuttaminen, Edita Publishing Oy, ISBN: 951-37-4642-9)

(Hannus, Lindroos, Seppänen, 1999, Strateginen uudistuminen, 1. painos. Helsinki, Hakapaino Oy, ISBN: 951-98059-1-5)

(Bengt Karlöf, 1986, Strategian ydinkohdat, Espoo, Amer-yhtymä Oy Weilin+Göös kirjapaino, ISBN 951-35-3865-6)

(Patricia S. Churchland, 2002, Neurofilosofia, Hakapaino Helsinki 2004, Terra Cognita Oy, ISBN 952-5202-81-X)

(Timo Järvilehto, 1987, Missä sielu sijaitsee?, Jyväskylä, Gummerus Osakeyhtiö, ISBN 951-749-180-8)

(Jouko Hannus, ProTalent Oy 2004, Straetegisen menestyksen avaimet, Gummeruksen kirjapaino Oy Jyväskylä 2004, ISBN 952-99293-1-5)

(Joseph Cancellaro, 2006, Exploring sound design for interactive media, Thomson Delmar Learning, ISBN 1401881025)

(Kostamo, Eero, 2001, Huippustrategiat – mitä voimme niistä oppia?, Talentum Media Oy, Gummerus kirjapaino Oy 2001, ISBN 952-14-0513-9)

(Reijo A. Kauppila, Juva 2003, PS - kustannus, WS Bookwell Oy, ISBN 952-451-066-9,)

(Marja-Liisa Julkunen (toim.), Opetus, oppiminen, vuorovaikutus, Tekijät ja Werner Söderström Oy 1997, Tummavuoren kirjapaino Oy Vantaa 2002, ISBN 951-0-26911-5)

1. Miten TAMK valmentaa opiskelijoita elinikäiseen oppimiseen?

Tiina Lindberg: öö...liiketaloudessahan me panostetaan siihen oikeastaan niinku alusta asti sillä että meidän opiskelija tulee...ehhh... tulee TAMKkiin, niin nehän aloittaa siinä harjoitusyrityksessä. Ja ja sitä kautta pyritään jatkuvasti opettamaan siihen itseohjautuvuuteen ja sen tiedon hakemiseen, tiedonhankintaan. Ja sitä kautta tietysti kun oppii sen tiedonhankinnan, niin ja ja sen että se on niinkun omaehtoista se, että selviää niistä tehtävistä, niin se hyvin pitkälti niinkun varmasti opettaa myös siihen elinikäisenn oppimiseen elikkä et se vastuu on mulla, mä opin itseäni varten ja mä itse hankin sitä tietoa. (vetää henkeä)ää...mä henkilökohtaisesti esimerkiksi kerron ope..nyt kun..opiskelijoiden kanssa on käynyt keskustelemassa, olen kertonu heille siitä, että että miten tärkeätä on niinkun ymmärtää se ketä varten on oppimassa. Ja että miten tärkeätä on korkeakoulututkinrossa oppia lukeen kirjoja. Mikä on mun mielestä yks ihan (heilauttaa käsiä tehostaakseen vaikutelmaa) tärkeimpiä tapojamiten kehittää itseensä sitten sen jälkeen kun lähtee...lähtee tota työelämään. Ja proakatemiassa tietysti se on hyvin vahvasti sit koko ajan meidän oppimismenetelmissä mukana että sielä luetaan se nelkyt viiskyt kirjaa, joka joka pohjaa siihen ymmärrykseen siitä että se kehittyminen ja kirjojen lukeminen on yksi tapa kehittää itseensä koko ajan. Et mun mielestä se lähtee siitä oppimismenetelmistä ja myös toisaalta myös se miten me puhutaan opiskelijoille.

Juha Suonpää: Opiskelijan kohdallakin lähdetään siitä, että hänelle ei opeteta valmiita...taitoja pelkästään vaan nimenomaan sen niinkun tradition tunnistamista ja niinkun oikeestaan niinkun nykytaiteen tekijälle...ää...taide taide on jatkuvaa...tota kyseenalaistamista...kriit, kriittistä katsomista, denaturuimista...joka tota turvaa tältä osin niinku...tai on automaattisesti osa...osa elinikäistä tota oppimista siltä osin että ne (havainnollistaa käsin) ikäänkuin tiedot eivät voi koskaan kun sä opettelet tän niinkun asenteen (hymyilee) ympäristöä kohtaan niin ei sun tiedot koskaan vanhene. Et jos me opetettais (tekee kiteyttävän eleen oikealla kädellä) tota...jossain määrin ennemmin tai myöhemmin vanhene, vanhenevia taitoja niin, niin tota...(vetää henkeä)se estäis tätä elinikäistä oppimista siltä osin että tiedot vanhenis mutta (tehostaa puhettaan vasemman käden liikkeillä) pitääkin opettaa niinkun...*tapaa* tarkastella maailmaa ja suhtautua...miten suhtaudutaan siihen niin (vetää henkeä) se on lähtökohtaisesti niinkun se kriittinen...maailmankuva mikä synnytetään kuvataiteilijaidentiteetin roolina niin se on lähtökoht, lähtökohtaisesti keskeisin työkalu sitten elinikäisen oppimisen...polulla. (puhdistaa kielellä poskeaan)

Ulla Häggblom-Ahnger: Se valmentaa siten että...että se mahdollistaa ja ja auttaa esimerkiksi...ääm... tiedon etsimiseen, löytämiseen....eli esimerkiksi kirjaston palvelut ja tiedonhankinta on, on yks sellasia joita varmastikin...tarvitaan...tässä ...elinikäisessä oppimisessa. Ja sitten ehkä toisaalta tämmösessä...tutor-työskentelyssä niin, niin avataan niinku sitä työelämää ja muuttuvia tilanteita (tehostaa puhetta oikean kädenliikkeillä) jolloinka opiskelija toivottavasti ymmärtää sen että...että mistään koulusta ei koskaan tule valmiiksi, vaan aina...aina tuota työelämä muuttuu, olosuhteet muuttuu, maailma muuttuu eli, eli (nyökyttelee) tässä on on esimerkiksi esimerkkejä siitä.

Ari Rantala: Tota elinikäiseen oppimiseen valmentautuminen vastaan tähän nyt nimenomaan tietotekniikan koulutusohjelman kannalta. Eli jos ajatellaan tietotekniikkaa koulutusohjelmalla (havainnollistaa puhetta vasemman käden elein) niin meillä niinkun automaattisesti tulee se, että meillä tekniikka muuttuu suunnilleen parin vuoden päästä, jolloin opettajien täytyy niinkun koko ajan valmistautua siihen että se mitä opetin nyt ammattiaineissa, niin parin kolmen vuoden päästä on automaattisesti muuttunut. (havainnollistaa asioiden liikkuvuutta käsielein) NMT-tekniikka tuli, sen syrjäytti GSM, GSM häviää tulee 3G, 3G menee joskus kuoppaan ja tulee seuraava tekniikka. (vetää henkeä) Eli koulutuspäällikkönä kun pidän tällaisia...alustusluentoja ensimmäistä kertaa (tehostaa puhetta käsieleellä) kun opiskelijat tulee taioon niin mä jo silloin sanon että...se että miksi me ei sanota mitä me neljän vuoden päästä teille opetetaan muutakun ainoastaan nimikkeinä niin johtuu siitä että ei me voida sanoa mikä kirja on neljän vuoden päästä käytössä, mikä...mikä totanoin tekniikka on se, millä me voidaan teidät työllistää ja näin ollen se ikäänkuin tulee tässä alas. Kaks vuotta me voidaan aina opettaa sellasta...perustietoa...pohjaamista sitten voidaan ammentaa sinne jatkoon ja päästään sitten tekemään niitä asioita jotka silloin on ajankohtaisia.

Antti Haapio: (vetää henkeä) No kuvataiteen koulutusohjelmassa...mmm...lähdetään siitä että tuota me ollaan...ehh...opiskelija, opiskelija opiskelee täällä neljä vuotta, se saa tietyt perus...ööö... taidot mitkä on meillä niinkun perusopinnoissa määritelty ja sitten on syventävät, ammatilliset (vetää henkeä) opinnot, mutta...koko aika me painotetaan sitä, että että tuota...kenttä on laaja ja ja tässä pystytään vaan niinkun...umm...tutustumaan kuvataiteen...äää...alaan ja varsinainen ammattitaito syntyy sitten, sitten tota (katselee ympärilleen)...kentällä ja...kuvataiteessa niin...on sellanenkin tai kuvataiteen kentällä sellanen instituutio kun...öö...vuoden nuori taiteilija. Ja ikäraja siinä on kolmekymmentäviisi vuotta. Ja taiteessa niin...emm...(maisauttaa huuliaan) taiteilija on nuori ollessaan vielä kolmekymmentäviisi vuotias ja vasta sen jälkeen aikuinen että...et me painotetaan kyl sitä et se kehitys on...hyvin hidasta...ja ja...tänä päivänä tapahtuu niinkun (nielaisee ja maisauttaa huuli-

aan)...meilläkin itse, itseasiassa ope, opettajakunnasta niin kaikki muut paitsi *minä* niin heillä on kaksi tutkintoa. Elikä tota... eää...ja se on aika tava, tavallista...hhh...ihan kulttuurikentällä mutta mutta taiteenkentällä että tehdään useimpia tutkintoja. (maiskauttaa huuliaan ja vetää henkäe) Et...ee...tuodaan sitä siis esille sitä elinikäistä oppimista ihan kaikessa siinä puheessa mitä me, mitä me tota opiskelijoille...ööh...opiskelijoiden kanssa käydään. Sillä tavalla.

Leena Mäkelä: No varmaan kaikkein tärkein asia on, on se, että että jollakin tavalla se oppimaan oppiminen täytyy ottaa haltuun. Että sehän on tietysti niinkun tosi vaikeeta valmentaa sillä tavalla, että sanotaan suoraan että näin te opitte...oppimaan tai tai että tällä tavalla teidän pitäisi asennoitua siihen että te olette aina valmiita ottamaan asioista selvää. (vetää henkäe) Mutta et jos mä nyt...ajattelen sitä että mikä niinkun yleensä on ero semmosen...ihmisen työelämässä joka on koulutettu joka ei oo koulutettu. Niin koulutetulla ihmisellä on kuitenkin yleensä tietynlaiset vakiintuneet käytännöt ottaa asioista selvää. Että tota noin niin osataan esimerkiksi lukea kirjallisuutta ja kysyä ja kyseenalaistaa ja mää niinkun näkisin että tämmöset opiskelumene, metodit on esimerkiksi hyvin tärkeitä että kun niitä on kursseilla niin ne valmentaa siihen eli nikäiseen oppimiseen. Toinen on tietysti se, että...että tota noin niin yhä tärkeemmäks tulee se että opiskelijoiden kanssa käydään keskustelua siitä, niinku henkilökohtaista keskustelua siitä että mikä isona tulee ja mitä sen jälkeen tapahtuu ja minkälaista osaamista työelämä vaatii ja ihan tätä tämmöstä näin että tämä on (haastatteli keskeyttää kysymällä ”teettekste opettajat oppilaan kanssa tämmösiä keskusteluja?”) Tehdään. Joo, kyllä. Elikä meillä on portfolio...neljä vuotta meidän opinnoissa elikä että opiskelijat tekee tämmöstä (painottaa sanoja muka vakavasti) henkilökohtaisen kehittymisen...päiväkirjaa, johon pitää niinkun tai se ei oo niinkun perinteinen päiväkirja vaan semmonen kansio mihin pitää koota projekteista juttuja ja sit sen idealistinen tavoite on se et opiskelija arvioi sitten mitä se on esimerkiks vuoden aikana oppinu..mmm..niinkun sen portfolion kautta, mutta ei se aina toteudu yhtä hyvin että...kun opiskelijoitten on välillä (havainnollistaa käsillään ”estoa”) (naurahtaa) vaikea tajuta tätä kirkasta ajatusta. (nauraa)

Janne Hopeela: Noo siinä mä ajattelisin lähinnä että...et, että...tää liittyy tämmösiin yleisimpiin taitoihin niinkun vaikka (laskee sormillaan vaihtoehtoja) tiedon etsinnän, tiedon haun taidot, kaikki tän tyyppiset asiat että...et niitähän toteutetaan kaikilla eri opintojaksoilla. Et se et oppii etsimään...ää (tekee käsillään pyörittävän, ilmaisun helpotusta kuvaavan eleen) tietoja ja sitten niinkun niitä suhteuttamaan sit siihen niinkun asiaan mit, mitä...(kohauttaa käsiään) mitä ikinä eteen tuleekin. Muunmuassa tän tapasilla jutuilla niin...(nyökkäilee)

Jarkko Lehtonen: Tota...(hengittää syvään)kyllähän...mun mielestä niinkun joka...joka tota (hengittää syvään, mieltii kovasti)miten TAMK valmentaa niin kyllä se nyt tota...kai opintojak-

soilla kuitenkin niin...se on lähtökohtana että (hieroo käsiään)...käsiteltävät asiat olis niin-
kun...ei vaan siihen opintojaksoon liittyviä vaan...(hengittää syvään) tulevaan työelämään ja
sitten muutenkin noin...muutenkin pyrkiä kasvattamaan tommosia...(huokaa, peittelee hymyä)
elinikäiseen oppimiseen (vaivaantuneesti hymyillen) ...kauheesti konkreettisia keinoja en tässä
aamutuimaan keksi, mutta...(nauraa)

Maarit Korhonen: No kyllä TAMK valmentaa elinikäiseen oppimiseen opiskelijoita mun
mielestä ihan alusta asti. Eli...mmm...kun...on nää mei-
dän...(painokkaasti)työelämä...lähtöisyys meidän opsissa ja harjoittelu, harjoittelu on keskei-
nen osa meidän opiskelua ja...(maiskauttaa huulia) sit toisaalta myös tämmönen niinku kan-
sainvälisyys...eli meillä ainakin...opiskelijta on tosi kiinnostuneita tästä kansainvälisestä vaih-
dosta ja...(rykii)(maiskauttaa) Joka vuosi lähtee...(hengittää syvään) kansainväliseen vaihtoon
niin mun mielestä sitä kautta se tulee semmonen elinikäinen oppiminen että (hengittää sy-
vään)...et täältä annetaan perustiedot (havainnollistaa köösin) joita sitten käytetään sielä työ-
elämässä tai tuolla maailmalla (nyökyttelee)...missä sitten ollaankin.

Kaarlo Koivisto: Noo elinikäinen oppiminen tulee ilmi tämmösessä opiskelijan ohjauksessa
sillä tavalla että kun on...opettaja tuutori saa luokkansa niin kyllä...tämmönen perusasia kun
elinikäinen oppiminen niin se tulee lähinnä siinä heti että kun täältä valmistuu niin ei oo, ei oo
valmis vaan että siinä sitten...(huokaa) työnantaja aina kouluttaa lisää ja...että se on semmos-
ta...(nyökyttelee)jatkuva.

Hannu Kauranen: Ää...(napsauttaa kynää) TAMK valmentaa...opiskelijoita... tähän asiaan
varmaankin tässä tuutoroinnin ja opintojen ohjauksen...ohjauksen avulla. Elikä sielä kerrotaan
mahdollisuuksista sitten...sitten sitten ylipäätään ylipäätään tähän ammattikorkeakouluopin-
toihin ja sitten mitä sen jälkeen ...on sitten, on sitten mahdollisuuksia. (maiskauttaa) Mitä väy-
liä niinkun sen jälkeen avautuu sitten jatko-opinnoille. Ja mitä TAMK pystyy tarjoamaan,
ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja ynnä muita erikoistumisopintoja.

2. Miten TAMK edistää opiskelijoiden ja henkilökunnan yhteisöllistä oppimista?

Tiina Lindberg: Yhteisöllistä oppimista...määritteleksä mulle vähän mitä sä tarkoitat yhtei-
söllisellä oppimisella? (haastattelija: no nää on suoraan, suoraan sieltä...) (naura) pedagogises-
ta strategiasta...(kikattaa) (haastattelija 2: siellä on termi et yhteisöllinen oppiminen)...(nauraa)
just joo...Joo...no yhteisöllistä oppimista...ainakin jos puhutaan nyt opiskelijoiden (huokaisee)
yhteisöllisestä oppimisesta niin mun mielestä yhteisöllis, yhteisöllistä oppimista on se, että
opitaan jakaen tietoa. Ja sitähan me tehdään yhtä...liiketaloudessa alusta asti, me tehdään har-

joitusyrityksissä (tehostaa käsielein puhettaan) meillä on siellä hyvät työelämävalmiudet, jotka menee koko opiskeluajan läpi ja siellä on nimenomaan tarkoitus opetella tätä tiedon jakamista. Ja keskustelujen kautta jaa...ja tota...opetellaan käyttää sitä dialogia. Eli sama kun mitä proakatemiassa tehdään sit koko ajan. Et sitähan se yhteisöllinen oppiminen paljon on et ei opita vaan, vaikka opitaan tavallaan itseä varten mutta opitaan myös sitä muuta porukkaa varten ja yhdessä konstruoidaan sitä tietoa ja mietitään mitä, mitä...ja tota...(maiskauttaa)esimerkiks voitais porukassa miettiä et mitä tietoa me nyt tarvitaan ja miten me jateaan sitä ja niin edelleen. Opettajien kanssa...on ollu erilaisia käytäntöjä...käytäntöjä yhteisöllisestä oppimisesta mutta...mutta tota...ne oikein oo tahtonu mun mielestä lähtee kauheen hyvin lentoon ihan sen takia et...aikapula...tulee vastaan. Et on olemassa kirjapiiriä ja se ilmeisesti toimii edelleen mut et on olemassa tämmöstä et esimerkiks liiketaloudessa on järjestetty et opettajat kokoontuu keskusteleen kirjasta....mutta nekin on mun mielestä nyt taas kuivunu pois koska...ei vaan niinku tuntuu että ei löydy aikaa (nyökyttelee myötätuntoisesti)

Juha Suonpää: (nyökyttelee, huokaa) NO tossa just oli tällänen...meillon (varovaisesti) kehittämiskohteita (tehostaa kädellä asiaansa) tänä keväänä...palautteiden perusteella. Yks, yks on esimerkiks suullisen kritiikin käytäntöihin (tehostaa kädellään puhetta) liittyvä kehitysryhmä jota mä vedän...niin...(hengähtää)....(maiskauttaa)...niin totaa...(mietti kovasti)...näitä ei pidetä esimerkiks kritiikin käytäntöjä se miten jostain taid, taideteoksesta annetaan palautetta niin itsestäänselvyyksinä vaan....vaan se on niinku (tehostaa sanoja erikseen kädellä) keskustelevan vuorovaikutteisoin prosessin...kautta syntyvää. Joo (elää käsillään puhettaan) tyypillinen opintojakso...että siellä on...siellä on tehtävänantoja tietenkin ja taitojen oppimista mut välikritiikkiä ja loppukritiikkiä ja yksilö, yksilökritiikkejä...myös. Kaikki nää on niitä työkaluja sen tekemisen ja oppimisen, sen kompetenssin mitä haetaan...äärellä tapahtuvaa..automaattisesti niinku se opettajat ja opiskelijat niinkun dynaamisesti toisiinsa sitovaa...toimintaa. Ei oo katederioletusta, et tuolla (osoittaa sormellaan seinää kohti) on se kaikkitietävä pää, joka puhuu suurta tietoa sitten täällä puolella olevalle...tota massalle. Meillähän ei oo sellasta vaan se on...keskustelevaa...lähtökohtaisesti eli...(maiskauttaa)...eli tota... ei, ei niinku sellasta luonnollista, luonnostettua ikiaikaista tietoa tarjota vaan...vaan vuorovaikutuksessa syntyvää...mer...syntyviä, syntyvää tietoa, joka sitoo automaattisesti

opetusprosesseissa opiskelijat ja henkilökunnan...toisiinsa kiinni. Tietenkin opettajahenkilökunnan mutta meillähän työmestarit on myös taiteilijakoulutuksen omaavia toimijoita, ne ei oo niinku irrallaan tästä koulutusprosessin ideologiasta siis niinku nykykuvataiteilijan rakentamisesta...ammattillisena toimijana. Vaan niinku täs mielessä niinku henkilökunnassa kaks työmestaria tietää tän kontekstin missä liikutaan. Ne ei oo vaan niinku (näyttää lainausmerkit

käsillään) työmestareita..vaan (vetää henkeä) sen niinku taustansa ja kokemusperäsen tiedon avulla niin jälleen kerran niinku kiinnittyy suoraan niihin oppimistilanteisiin. Et tää on ollu se ydin että (rykii) todellisen tekemisen...projektien tai opintojaksojen...kokonaisuuksien puitteissa niin...(hengähtää) vuorovaikutuksen kautta luonnollisesti ja suoraan että. Että en nää niinku tär, järkevänä sitä että luetaan mitään... tai sanotaan tarve sellasten eri, eri, erillisen kohtaamisen järjestämistä poistuu koska se on niinku...pitää rakentaa suoraan siihen oppimiskäytäntöön missä...(vetää syvään henkeä) missä paljon esimerkiksi kritiikkitalanteet esimerkiksi jos ottaa niin (hengähtää) ne on hyvin, opetustilanteet on...on myös monitasoisia et se ei oo sitä tekniikan ja tiedon jakamista vaan...myös niinku luottamuksen ja tunteen ja..ja tota...ää virhee, virheiden tekemisen mahdollisuuden järjestämistä ensimmäisen neljän vuoden aikana. Sitku valmistuu niin mielellään ei tee enää niin paljon virheitä. Opiskeluaikahan on nimenomaan rajojen koettelua ja virheiden sallimista...(piirtää kädellään kuvioita pöytään) ja niiden käsittelyä turvallisesti..(maiskauttaa) siten että niistä voidaan puhua ja...tota niinku sen oppimisen..mahdollisuus syntyy.

Ulla Häggblom-Ahnger: Opiskelijoiden ja henkilökunnan...yhteisöllistä...noh...(huokaa)Opiskelijoiden...ääm...mukaanottaminen erilaisissa kehityshankkeissa. Esimerkiks meillä oli nyt juuri, juuri saatiin valmiiksi tämmönen uus paperi-, tekstiili-, ja kemiantekniikan koulutusohjelma, jossa tehtiin yli, yli vuosi töitä tän uuden opetus suunnitelman...kasaamiseksi ja se oli aika haastavaa, koska siinä on kolme olemassaolevaa koulutusohjelmaa niin siellä meillä oli...(elehtii käsin) opiskelijoiden edustus, sekä paperi-, tekstiili-, ja kemian ja välillä myöskin tuolta Enveltä mukana kertomassa omia näkemyksiään

mitä tai mistä asiasta he kokevat hyötyä tai mitä pitäisi olla. (rykäisee) Myöskin opiskelijoitten...emm... edustus muunmuassa neuvottelukunnissa on tärkeitä...ja nyt tässä meidän paperi-, tekstiili-, kemiantekniikan neuvottelussakunnossa on jopa kolme opiskelijajäsentä. Yks ei voi tosiaan edustaa kaikkia koska ne on niin erilaiset ne alat. (vetää henkeä, maiskauttaa) Ja...mitäs muuta? No sithän meillä on...öö...meillä on nää päällikkökokoukset. Entinen johtoryhmä jossa meillä opiskelija...edustus Tamkosta...yks tai kaks ollu mukana aina...aina mukamas, mukana kuuntelemassa mitä millonkin kehitetään. (vetää syvään henkeä) Sitten meillä on täällä paperipuolella erittäin (nielaisee,maisauttaa) erittäin tiivis yhteistyö opiskelijoitten kanssa..öö sikäli että tää paperimaailma on aika pieni(hymyilee). Ja tiivis. Ja vaikka nyt eletäänkin aika hurjia aikoja niin...niin tota...meillä on tämmönen kun paperikerho...opiskelijoitten ainekerho. Joka tota noin..öö..on hyvin aktiivinen ja osallistuu valtakunnallisestikin esimerkiksi tämmöseen niinkun...abi-infoihin. Eli metsäteollisuusinfoihin...ee..lukioissa ja ammatillisissa opistoissa. Ja se miten me taas kuulutaan siihen me koulutusohjelma on se et me tuetaan sitä esim. opintopistein...tällästä toimintaa et se on niinkun projekteina. Jaa sitten...ee... hyvin tärkeä osa meidän koulutuksesta on nää yritysvierailut. Me käydään alan yrityksissä, ei ainoastaan metsäteollisuusyrityksissä vaan koko klusterin yrityksissä. Kattaen siis kemikaalitoimittajat ja kudostoimittajat ja laitevalmistajat ja (hengähtää)ja me tehdään yhteistyössä sitten tän opiskelijajärjestön tai tän opiskelija-ainejärjestön tän paperikerhon kanssa niin ettei me kuormiteta esimerkiksi samana lukuvuonna samoja firmoja ja samoja henkilöitä. Eli semmonen yhteisöllisyys tulee siitä että keskustellaan ja sovitaan et, että tän eteen opintojakson puitteissa mennään tähän firmaan jollonka silloin..taas tää opiskelijaporukka ei mee sinne ja toisaalta he kertovat meille että he haluis mennä tänne...(nyökyttelee) me otetaan siis...ovat mukana tämmösessä suunnittelutyössä.

Ari Rantala: Tietotekniikan näkökulmasta vastaan sitä että jos mennään tohon seinän toiselle puolelle niin meillähän on labroja erittäin paljon. Meidän koulutusohjelmasta vois sanoa että neljäs vuosi on täysin labroja. Eli me tehdään niinkun yhdessä sellasia labrakeissejä mitä meillä tossa on ja nyt sitten jatkossa niin me yritettäs saada nää tilanteet sillä tavalla että T&K eli tuotekehitysprojektit on se mitä niinkun toivoo sekä meidän ylläpitäjät että sitten opetusministeriö. Ja...mmm... me haluttais niinkun työelämästä projekteja joita me voitaisiin sitten täällä meillä labraopinnoissa sitten käydä tekemässä. Eli aika paljon meillä on perinteistäkin tällaista keppi-porkkana-meininkiä mutta sitten myös nimenomaan tällasia kolmantena neljäntenä vuotena jossa tehdään yhdessä. (vetää henkeä) Ja nimenomaan labrat on hyvä esimerkki siinä siitä sillä tavalla että ensimmäisellä kerralla kun me labroja tehdään, näähän kestää koko tämän vuoden, nin silloin opettaja puhuu suunnilleen suu vaahdossa mitä tehdään missäkin vaiheessa. Mutta kun aikaa menee muutama kuukausi niin opiskelijat osaavat keskenään jo

keksustella asioista. Ne osaa jo toisiltaan hakea tukea, ne osaa jo omatoimisesti paremmin hakea tukea. Ja se neljännen vuoden ihmeellisyys paljastuu just tässä jouluna että kaikki mitä me esitetään niin kaikki menee aina läpi. Toivoisin että ätä olis jo kolmantena vuotena tai kakkosella mut nyt ne alkaa tajuun et hitto, munhan täytyy mennä töihin ja munhan pitää elää tällä. Niin se tulee täällä vastaan.

Antti Haapio: Mmm...kuvataiteen koulutusohjelma on pieni...kaksikymmentä alotuspaikkaa...öö..Meillä niinkun tämmöstä...taiteen ja viestinnäön osaamiskeskuksessa on...kuus seittemän opettajaa, jotka jotka ...ööö opettaa kuvataiteen, kuvataiteen aineita ja sit meillä on niinku kaks... viiva neljä työmestaria, jotka jotka tota työskentelee enemmän kuvataiteessa niin se yhteisö on aika pieni ja se on ihan niinkun päivittäisessä...mmm...tekemisessä toistensa kanssa...eee...käytännön projektien...emmm... periaattees niinku näyttelyprojektien kautta että...Et ihan kaikki työskentely ei jalostu...ööö julkisesti esitettäviksi kuviksi mutta mutta...emm...konkreettisten, konkreettisen tekemisen kautta käydään niinkun laajempia keskusteluja ja sitä kautta se yhteisöllisyys syntyy.

Leenä Mäkelä: (vetää henkeä)ää.ainakin mä näkisin että niinku yks tosi tärkeä asia miten luodaan sitä yhteisöllistä oppimista on se että on sellasia ryhmäkokoja, joissa ihmisten on mahdollista keskustella keskenänsä. Ja sitten mä nään myös sen että on sellasia pedagogisia muotoja jossa opetuksen muotoja joissa opettaja ei aina oo (havainnollistaa käsin) se joka selittää sielä luokan edessä vaan, vaan niinku tehdään asioita opiskelijakeskeisesti. (vetää henkeä) Ja tavallaan se että kun tehdään asioita opiskelijakeskeisesti niin niin silloin...silloin tota noin opettajakin on eri tavalla mukana siinä ja ehkä niinku tasa-arvoisemmassa asemassa. Ja silloin niinku mä näkisin että jos se ohjausprosessi onnistuu niin silloin ollaan lähellä yhteisöllisyyttä. Mutta että kyllä myös hyvä opetus, perinteinen opetus on keino luoda yhteisöllisyyttä että...(vetää henkeä). Yks juttu on myös se että tehdään hyvälaatuista työtä. Siis että opettajat opettavat hyvin, silloin opiskelijat sitoutuvat koulutukseen. Ja sitten taas toisaalta opiskelijat opiskelevat hyvin, silloin myös opettajat sitoutuvat koulutukseen. Se on molemminpuolista. Vuorovaikutus on tämmönen niinkun ydinasia että se saadaan toimimaan.

Janne Hopeela: No TAMK edistää...noo, no tota noin niin. Kyllähän täällä kannustetaan moisiin erilaisiin lähestymistapoihin tässä mitä me esimerkiks vaikka IB-koulutusohjelmassa tehdään niin meillä on (havainnollistaa käsin) oma Moodle-ympäristö et missä vaikka kokousajat

ja muut tällaset on hyvinkin vaikeita järjestää eri asioiden tiimoilta niin vaikka Moodlessa niins siellä me käytetään, ollaan OPS-työssä käytetty tällasta keskustelukanavaa. Ja ja...niinkun tällasia erilaisia..työkaluja, yhteisöllisiä työkaluja voi myöskin käyttää siellä ja sen tukena. Mut sitten (hengähtää) sitten niinkun tietysti se että, et etää vaikka opetussuunnitelmia niin niitä rakennetaan yhdessä. Ei niin että se on vain yhden opettajan varassa vaan että yhteisönä...ää ää...muutamien kollegoiden kanssa tehdään asioita ja. Sitten tietysti et opiskelijat siihen vielä mukaan ja opiskelijat sitten kommentoimaan asioita. Ensin niinkun pienissä ryhmissä eri asioita eteenpäin ja sitten että...(levittää kasiään) sitten laajennetaan sitä vielä.

Jarkko Lehtonen: Yhteisöllistä...noo...tosta nyt aika hyvä mun mielestä niinkun *yhteisöllisyydestä* mä en tiä onko se yhteisöllistä oppimisesta, yhteisöllisyydestä ainakin aika hyvä näkyvyys oli tossa viime perjantaina ku oli yhteiset pikkujoulut niin...Sitten ainakin TAMK pyrkii, pyrkii, niin kokoon niinkun...henkilökuntaa ja opiskelijoita yhteen tällasiin ihan muuhunkin kun opiskeluasioihin että... (vetää henkeä) Ja sitten yks on tietysti jos niinku oppimista ajatellaan niin mun mielestä intra on semmonen hyvä ku se on sama opiskelijoille, henkilökunnalle...ainakin pohjaltaan. Tietysti erilaisia kanavia löytyy...(hengähtää) löytyy kumallekin (hymyilyttää)... *ryhmälle* tai kaikille ryhmille, mutta... Siinä mielessä että niinku näkyvyyttä on niinku kumpaanki suuntaan tasapuolisesti (hengittää syvään).

Maarit Korhonen: No kyllä tämmöset opettajavaihdot...henkilökunnan työtoiminta ja...(vetää syvään henkeä) ja joulujuhlat ja kaikki muut...emm...hmmm...yhteiset päivät kokoukset on tietysti sitä yhteisöllisyyttä. (nyökyttelee varovasti, pitkä tauko)Mitä nyt tosin tietysti enemmänkin vois olla mutta sit sehän on aina ja joka paikassa näin että sehän on aika paljon itsestä kiinni et kuinka paljon lähtee (hieraisee nenäänsä) jaksaa.

Kaarlo Koivisto: No yhteisöllinen oppiminen on tällaisissa...errr...mmm...ryhmäoppimistilanteissa. Että on...opettaja on lähinnä sellanen valmentaja ja antaa sitten sen (nyökkää) sen, sen tehtävän ja sitä ohjaa että. Että sellanen...(hengähtää) että sellanen (huokaa) tulee sellanen käsitys että se on...se on kokonaisuudesta kiinni.Lähinnä tällaisissa opiskelijaprojekteissa ja...kaippa se sellaisissa lähinnä tulee (nyökkää). Kun lentokonetta yhdessä rakennetaan ohjauksen alaisena ni...esimerkiksi.

Hannu Kauranen: No sehän on TAMKIn...TAMKIn arvoissa ja strategiassa on tämmönen yhteisöllisyys...mukana, mukana ja koulutusohjelmat ja yksittäiset opettajathan sen pohjalta sitten, sitten mieltii näitä käytännön toimenpiteitä siihen suuntaan elikä...Sehän näkyy sitten opintojaksojen... toteutussuunnitelmissa, toteutuksissa. Siellä on erilaisia elementtejä sitten tällaseen yhteisöllisyyteen. Jaa...ja toisaalta sitten näissä tämmösissä projektitoissa, projektioipinnoissa (tauko) Ja...ja tota...opinnäytetyössä. Tämmösistä ne on...emm..öö..esim...osa tämmöstä projektitoimintaa. Kun öö..emm...tutkimus ja kehitystoimintaa.

3. Miksi TAMKIn pedagoginen strategia visualisoidaan?

Tiina Lindberg: No mun mielestä on hieno asia jos mikä tahansa strategia visualisoidaan, mikä tahansa strategia jalkautetaan niin että ymmärretään mitä se tarkoittaa. Strategia on strategia ja löpinää...ee..niin kauan kun se kyetään niinkun...(havainnollistaa käsin)muokkaan selälaseen muotoon et jokainen sen ymmärtää. Et siinä mielessä se on ihan hieno asia jos yritetään esimerkiksi visualisoinnin kautta...saada se ymmärrettäväks...mmm. Haastava juttu (hymyilee).

Juha Suonpää: No oppimishierarkian näkökulmasta se olis ainakin perusteltavissa eli (havainnollistaa käsin) se minkä sä kuulet sä unohdat, se minkä sä näät sä muistat. Se minkä sä koet tai teet, sen sä ymmärrät. Että sil...te meette sillä sen oppimispyramidin keskivaiheille vasta. Mutta on sekin jo jotain. (hymyilee)Mutta sen strategian niinku täytöntöönpano tai...tai tota sehän on niinkun sitä korkeinta oppimisen aluetta. Eli tota tän...(maiskauttaa) teksteistä irti mahdollisimman paljon ja kohti tota kokemusperäisiä tilanteita...aitoa vuorovaikutusta.

Ulla Häggblom-Ahnger: Niin että mikä mun mielipide oli sitä visuaali...miksi....No!...(maiskauttaa) minusta se on hyvä idea koska tota nyt kun lukee esimerkiksi tätä pedagogista strategiaa, joka meilläkin oli meidän koulutusohjelma kokouksissa ninkun kaikilla muillakin...(maiskauttaa) Nää on hirveen semmosia...osittain abstraktejakin lauseita. Joku käsittää sen noin tai joku näin tai käsittää sen hyvin niinkun (tekee käsillään yhteenpuristuseen) suppeesti. Et, että...emm... että juuri sen että se (havainnollistaa käsin) niinku siis avaa että mitä tää käytännön tasolla tarkoittaa, koska tämmösestä pedagogisesta strategiasta ei oo mitään hyötyä jos se on vaan lauseita paperilla. Ihan niinku totesitkin vaan se että se pitää saada niinku käytäntöön et miten se näkyy niinkun opetuksessa ja oppimisessa. Ja miten se sitten tavallaan myöskin sitten näkyy siinä osaamisessa, jota me sitten tavalölaan meidän opiskelijoiden kautta sitten tuodaan tonne työelämään. Et,eli minusta se on hieno asia. Ja mä tietysti ajattelen paperi-ihmisenä että tuleeko sitä vielä sitten jonkinlainen vihkonenkin...joku korkealuokkainen tuote tota...hyvät kuvat ja väriä ja ja ja...kyllä se aina (nielä-

see,maiskauttaa)...aina tosiaan niin...*aukeaa* se asia. Vaikka kuinka tärkeä asia mut jos se on sanotaan niinkunyt vaikka joku laki tai muutkin asetukset että...että tota ne on niinku semmosia kylmiä sanoja...paperilla. Että se ei niinku kerro mitään loppujen lopuks (nyökkäilee).

Ari Rantala: No tota... toi oli se kysymys mitä ihmettelin tässä itsekkin, mutta nyt tietysti kun sitä kelasin (hieroo nenäänsä)...kävin läpi...Meillä on varmaan erittäin paljon erilaisia näkemymiä siitä opetuksesta. Tekniikka on...on...tekniikka mihin mekin kuulutaan tietotekniikkana niin on varmaan tätä enemmän perinteistä. Ja meitä aina syytetään siitä että voi sitä muuta-kin opettaa kun taululla ja liidulla...Ja jos me ajatellaan meillä on kulttuuria ja liiketaloutta. Siellä on valmentajamallia ja tällasia...Mää laittasin tähän sellasen sanonnan näin että...jotta mekin jotka itseämme pidämme ylivertaisina näkisimme että muitakin mahdollisuuksia on olemassa (nauraa) opettaa niin...vois olla yks syy. Ja se että nähdään niinkun niitä muita käytäntöjä. (vetää henkeä) Et...me ollaan vähän opettajat sellasia ravihevosiä, me vedetään laput silmillä ja me ei hirveän paljon katsota muualle. Siinä on varmaan myös aikasyy että ei ehdi käydä tutustumassa muihin. Kuulee, sanoo että okei mä tuun käymään mutta se päivä vaan jää sitten...jonnekin tulevaisuuteen.

Antti Haapio: No strategia...ää(maiskauttaa, huokaa) on yleensä se on niinku...yhh..hmmm...Tai no mullon semmonen käsitys että strategioita on erilaisissa yrityksissä ja yhteisöissä...emm... enemmän ryhdytty laatimaan tossa...ee...yheksänkytluvun alkupuolen jälkeen varmaan aikasemminkin mut se on jonkinlainen...(huokaa) jonkinlainen tota muoti-ilmiö...mmm...Strategia tarvitaan. Sehän taitaa olla joku sotilastermi niinkun itse asiassa aika monet...taloustermit ovat. Tämäkin on niinkun sotilastaloustermi...ee...Mutta että tarvitaan strategioita jotta selvittää nyky-yhteiskunnassa...ää... Ja strategia on...on suunnitelma...eeh...miten mennään eteenpäin. Katsotaan tulevaisuuteen. Ja sehän on tavallaan sellasta niinkun toiveajattelua.

Strategiaan voidaan laittaa kaikkia hyvinkin korkealentosia...lentosia tota ajatuksia. Ja usein on niin, että...että tota ne unelmat eivät kohtaa sitten sitä ankaraa arkipäivän todellisuutta ja ja...Strategiat jää semmosiks sanahelinöiks...ööö...On *ehdottoman* tärkeä että...että, että tota ne konkretisoidaan ja visualisointi on niinkun yks tapa konkretisoida sitä...sitä tota..strategiaa.Onhan toki muitakin tapoja konkretisoida sitä mutta tota

Leena Mäkelä: No sen tähden että...että nyt se on niinkun sanoja paperilla ja tota noin oikeestaan se on aika yleinen, yleinen tota noin niin kysymys tosta pedagogisesta strategiasta on että hienon tuntusia asioita mutta mitäs nää sitten konkreettisesti tarkoittaa.Sitten se että jos niitä aletaan avata kirjallisesti että mitäs ne konkreettisesti tarkoittaa niin niistä tulee semmo-

nen niinkun puiseva tekstikasa joka ei liikuta ketään elikkä...Mä en näkisi niinkun ei yksin se visualisointi vaan se elämyksellistäminen että...siihen tulee niinkun se aito kokemus asioista mukaan. Että miten...miten on toimittu. Tota noin niin tai niin mitä se konkreettisesti tarkoittaa (vetää henkeä) että jos tossa pedagogisessa strategiassa lukee jotakin niin mitä se tarkoittaa konkreettisenä toimintana jolloin...jolloin tota noin niin se on helpompi (vetää henkeä) sekä opettajien ymmärtää että muitten toimijoiden ymmärtää että mitä siinä...mitä siinä tarkotetaan.

Janne Hopeela: No joo no täs...mä oon kuullu et et se pitäis myöskin visuaaliseksi niinku tehdä niin tottakai se että niinku sen muistaa paremmin ja sitten ...se toisaalta myöskin sitä tukee että...et että...aa aa...et että se on (havainnollistaa käsin) koettu tärkeeks että se visualisoidaan niin...ehhh...(hengittää syvään) että että...noh. Se on helpompi muistaa. Ehkä se on se.

Jarkko Lehtonen: (naureskelee) Mikähän se on se TAMKin pedagoginen strategia...se visualisointi...hmmm... No kyllä mun mielestä siis...hmmm...tämmösellä ammattikorkeakoululla ja oppilaitoksella yleensä tulee olla...pedagoginen strategia. Eihän täällä niinkun (vetää henkeä) semmonen...(yskäisee) semmonen helppo tapa on vaan niinku opettaa asioita mutta kyl-lähän jot...niinkun tavoitteita pitää olla ja sitten niin tavoitteita myöten (vetää henkeä) on syytä luoda sitten strategia ja strategian pitää olla näkyvä ja ja...ja sen takia on se on niinkun hyvä laittaa näkyviin kaikille. Mikä se strategia on, mikä on TAMKin tavoitteet. Henkilökunta ja opettajat tietää sen mikä on strategia mitä varten täällä ollaan, opiskelijat tietää strategian. (hengittää syvään) Opiskelijoilla varmaan tutkinto on tietysti se päätavoite, mutta ne strategiat että miten siihen päästään...

Maarit Korhonen: No mä uskosin että sit esimerkiksi tässä kemianteekniikan koulutusohjelmassa meillä on laboratoriotyöt ne keskeinen...Ja jos nyt ajatellaan niitä että mitä täältä kannattais visualisoida on nimenomaan sitä että (havainnollistaa käsin) et opiskelijat laboratoriossa tekee töitä. Jos mä nyt oikein ymmärsin tän kysymyksen.

Kaarlo Koivisto: No...lähinnä sillä tavalla että kun puhutaan ylipäättänsä tämmösestä pedagogisesta strategiasta että se tulee niinkun tiedoksi...tiedoksi ihan ihan talon sisällä ja ennen-

kaikkeaa ulkopuolisille että mitä me täällä tehdään ja millä menetelmillä ja kuinka asioita...mitä täällä tapahtuu. (Haastattelija: minkä takia ulkopuolisille...ihan tyhmä kysymys..)

No ei se ollenkaan tyhäm kysymys että me ei haluta ollenkaan olla semmonen, semmonen sisäänlämpiävä yhteisö vaan että yritykset ja ympärillä oleva maailma tietää kuinka me toimitaan. Että kyllä tää ennenkaikkea on se avoimuus, avoimuus ja läpinäkyvyys semmonen tärkeä asia.

Hannu Kauranen: No...tää visuaalinen...tämmösen strategian visualisointi varmaankin avaa sen strategian suuremmalle joukolle...joukolle...Varmaankin nämä henkilöt jotka on ollu tekemässä tätä strategiaa niin tää on...tää avautuu tällasen paperilla heille, mutta sitten tällain suurelle massalle opiskelijoille, opettajille ja muulle henkilökunnalle se ei välttämättä avaudu tämmösestä tekstistä että... Visualisointi varmaan auttaa siihen..siihen että se saadaan sitten viestittyä alaspäin organisaatiossa paremmin.

4. Mitä mainitaan, mitä korostetaan?

Tiina Lindberg: No mun mielestä...nyt mä jälleen katson siis asiaa liikeyrityksen kannalta tietysti koska meillä on oma näkemys tästä. Mun mielestä nimenomaan ehkä tää tämmönen yhteisöllisyys ja ja...yhdessä tekeminen...on erittäin tärkeä asia...tänä päivänä kun niinkun (havainnollistaa käsin) tiedetään et yksilöllisyys on jatkuvasti lisääntynyt. Ja opiskelijat jotka tulee meille niin tulee sieltä ehkä hyvinkin yksilöllisestä opiskelukulttuurista ja silloin se pitäis mun mielestä siellä strategiassa näkyä *heti alussa*. Että täällä tehdään yhdessä, että täällä opitaan itseä varten, mutta myös muita varten. Et se ois niinkun yks...(raapii päätä) oikeestaan tärkeimpiä. Sit tietysti semmonen itseohjautuvuus eli niinkun sen...(maiskauttaa) ymmärrys että se...opettaminen ei oo se juttu vaan oppiminen. Se on mun mielestä toinen. Liikaa ei voi ottaa niitä semmosia mitä korostetaan. (havainnollistaa käsin) Pitää tosiaan pystyy poimiin sieltä muutama...keskeinen. Ja sit ne edellä. Jos halutaan niinkun oikeesti jalkauttaa tää opiskelijoille, niin se ei voi olla sitä et siellä on kymmenen kohtaa. Mikä ehkä meidän pedagogisessa strategiassa tällä hetkellä kuitenkin on et jos sitä lukee sitä strategiaa niin se, se on...aika monimuotoinen.

Juha Suonpää: No se visuaalinen strategia mikä tehdään niin sehän on se pedagoginen strategia. Niin pitää katsoa sitä miten sitä...No sanotaan niinkun muuten, et tää on niinkun sivuheitto, palataan tähän pääkysymykseen, mutta (rykäisee, huomaa pöydällä vihkoja)...esimerkiks kun kattelee näitä...näitä visualisointeja mitkä on...joissain TAMKin julkaisuissa niin se ei

vastaa esimerkiksi kuvataiteen... tota...profiilia ollenkaan että... Et te teette johonkin profiiliin sitä visualisointia...johonkin, jollekin...*jonkun* genren suunnassa. Et mikä on se...mikä on tota se...(maiskauttaa) se visuaalisen esittämisen maailma jota te kutsutte esiin niin se on niinku se...Mihin te niinkun (havainnollistaa käsin) ideologisesti sitoudutte...että me kun...(ottaa opinnäytetyön pöydältä) Tässä, tässä näkyy siis...tässä on opinnäytetyö joka on meidän loppu-työnäyttelykatalogi, tää on samalla opinnäytetyö. (plärrää sivuja) Tässähän selvästi irrottaudutaan monista, monista esittämisen visualisoinnin tavoista. Tää...niinkun...sekamelskamaisuus niin... tietysti kielii moniarvosuudesta ja moniäänisyydestä ja...Et jos semmonen on niinkun visuaalisen strategian ydintä...niin silloin se pitää näyttää joltain tämmöseltä. Et sielä on...se moniäänisyys näkyy. (ottaa toisen vihkon pöydältä) Mutta jos halutaan näyttää yhteneväsyydeltä sillain että...(hengähtää, maiskauttaa)että tota vaan nimestä näkee mitä sukupuolta edustaa...ja sukupuolia on aina kaksi...väliinmeneviä ei esimerkiksi ole...tai tunnisteta.

Niin...se on vähän tän tyyppistä (kääntää vihkon auki kameralle) silloin. Ja tää on...tää on hyvin niinku...tunnistettavaa...ja tota...mutta...mutta selvästi niinkun... (palataan pääksysymykseen)

Kyllä se on...siis se on kriittisyys ja moniäänisyys on pari sanaa mitkä tulee heti mieleen että...Kriittisyys on sitä että...(tehostaa puhetta käsin) ei oteta maailmaa annettuna...vaan maailma on *tehty*. Monien eri intresseiden, intressien niinku...ideologien, ideologioiden niinku rakennelma. Että...tää luonnollistuu tietysti meille, että täällä on...et opettaminen on tän näköistä ja opettajat tuon näköisiä ja ja niillä on...Teiskontiellä ja täällä on niinku selvä erokin niinku pukeutumisessa ja niin edelleen mutta se...se on juuri sitä mitä *mä* niinku näkisin...Moni...moniarvosuus ja moniäänisyys mikä on niinku kauheaa tietysti niinku hallinnon näkökulmasta koska se aiheuttaa aina turbulenssia ja se on se on...se on epäselvää. Et ois hirveen paljon helpompi johtaa homogeenistä porukkaa mut ei ollenkaan niin mielenkiitnoista. Mutta tota...(nyökkää) se niinkun...(tehostaa kädellä) jokaisen koulutusohjelman oma ääni pitäis pystyä visualisoimaan tota...Meidän tapauksessa nyt esimerkiksi, ottakaa tosta tommonen (antaa pöydältä vihkon haastattelijalle) yks mukaan niin te näätte että ei oo olemassa yhtä kuvataiteilijaa. Ja tota josssssss...(hieroo nenää)...no tossa on mun kuvataiteilijoita. (kääntyy ja osoittaa kohti huoneen perällä olevaa valkouvakokelmaa) Siinä on ykkös ja kakkosvuosikursi niin.. tossa on ykköset mitkä alotti niin...Kyllä jokainen ihminen haluaa olla oma persoona ja tota...Toi ny aikapaljon kertoo siitä että...ihan tavallisia ihmisiä tietnkin, mutta...mmm...Täällä ajatellaan yksilöinä...Kuvataiteessa ja...ja tota...Moniarvoisesti sallitaan erilaisia...suuntautumisia niinkun eettisissä valinnoissa ja seksuaalisissa valinnoissa esimerkiksi.

Se on ihan sitä perustaa. Ei oo yhtä homogeenistä niinkun monoliittistä käsitystä kuvataiteilijasta.

Päinvastoin sehän on juuri se...(vetää henkeä) jos ajatellaan kuvataiteilijan identiteettiä niin se on hybridimäinen joka koostuu niinkun yhtäältä sellasista jossain määrin niinkun romattisen taiteilijan näköisestä toimijasta joka studiossa touhuaa...Mutta...yhtäläillä sitä visualisointia täytyy...se on moniosaja joka...(hieroo otsaansa) joka tota...toimii sen li, sen taiteilijuuden lisäksi niinkun opettajana tai muilla lähiöaloilla. Tai...hakee apurahoja...on...tällä tavalla turvaa. Se on yks...koostuu monista eri paloista. Se on kyllä meidän koulutuksenkin rakennelma ja on sinä identiteetissä erilaisuutta...hyväksymistä että...Visualisoinnissa se on...sen äänen kuuluminen pitäis laittaa esille.

Ulla Häggblom-Ahnger: Joka on uus asia oikeestaan koko strategiassa on tää aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen. (maiskauttaa) Koska sekin on sellanen asia että...että sehän edistää niinkun opiskelijoitten motivaatiota. Eli sitä kautta että voi hyödyntää sen jo osaamansa eikä tuu sitä turhautumista että pitääkö mun nyt taas tätä samaa. Niin tavallaan siinä se visualisointi ehkä näkee juuri sen että ne taidot ja tiedot jotka opiskelijalla on täällä jo tullessa. On se sitten harrastustoiminnasta tai (maiskauttaa) poliittisesta aktiivisudesta tai työelämäkokemuksista...tai...nyt vaikka mistä saattaa sitten ollakkaan. Niin, niin tavallan niinkun näyttää et meillä voi täällä opiskelijaporukassa olla sellasia asiantuntijoita, että et tavallaan heidän aa...hyödyn...heidän niinku osaamisen niinku hyödyntäminen opiskelijalle itselleen että saa niitä opintopisteitä mutta toisaalta siinä voi myöskin se koulutusohjelma hyötyä kun tavallaan nähdään että...et kun nähdään että minkälaisia persoonia ja kykyjä täällä onkaan. Ja osaamista. Tänä päivänähän meillä on hyvin paljon just se että kaikki käydään niinkun järjestyksessä tiettyjä opintojaksoja ainakin tekniikan puolella. Ja...ja opiskelijoitten tavallaan se osaaminen...niin voi tulla yllätyksenä. Vaikka sanotaan nyt...vaikkapa musiikillinen osaaminen. Tai joku tämmönen hyvin. Tai vaikka (nielaisee) heidän toverinsa on jossain vaikka politiikassa jossa varmaankin on oppinu paljon esimerkiks vaikka organisointia tai johtamista tai muuta. Eli eli tota semmonen olis varmaan yks koska se on uus asia. Ja sitte mitä muita mä täällä katsoin että (ottaa paperin pöydältä ja lukee sitä) että mitä täällä vois olla...No se että tota...(maiskauttaa, hengähtää) nää monipuoliset opetusmenetelmät joka...joka on myöskin hirveen abstrakti. Se on hirveen helppo sanoo et joo...monipuolista. Kaikki on aina monipuolista ja hienoo mutta mitä se on käytännön tasolla, mitä se tarkoittaa se monipuolinen? Ja täällä meidän paperitekniikassa niin, niin tota...(hymyilee) voisin taas vähän mainostaa niin tota...me aloitettiin viis vuotta sitten tämmönen interaktiivinen...eää..opetusmetodi tuola meidän englanninkielisellä paperitekniikan puolella. ja me uskallettiin ottaa se sen takia että

me...*valitaan* sinne, sinne ei voi ihan kuka tahansa tulla. Sinne voi anoa kuka tahansa mut sit me valitaan haastattelun ja...ja sitten osittain kielitaidon perusteella. Ja sitten vielä sen perusteella että...että heillä ei saa olla yhtään nollia koska se on tämmöstä interaktiivista niin sitten se myöskin tarkoittaa sitä että meillä on periaatteessa läsnäolopakko. Kaikissa opintojaksoissa ei oo edes koetta vaan se perustuu siihen, että...(maiskauttaa) että opettaja tää arvioija on siellä luokassa mukana ja...ja sit tekee muistiinpanoja niinkun siitä kunkin aktiivisuudesta, osallistumisesta siihen. Ja tää lähti...lähti tota liikkeelle siitä että mun entinen esimies tota...joka on paperiteollisuudessa niin soitti mulle vähän silleen puolihuolimattomasti ihan muissa asioissa ja sitten sano vaan että joo että mulla on pari sun oppilasta täällä että, valmistunutta teiltä että...Ongelma on se, että on liian suuri kynnys niinkun valmistumisen jälkeen niinkun esimerkiksi osallistua vaikka palavereihin englanninkielellä. Et vaikka olis kuinka sujuva englanti et pystyy niinku buukkaa hotellia ja käyttäytymään ravintolassa tai...tai small talkia mutta tänä päivänä pitää pystyä niinku asiakkaiden ja kollegoiden kanssa aika nopeesti jo päästä niinku samalle aaltopituudelle. (vetää henkeä) Ja niinku monessa muussakin asiassa on se oma ammattislangi. Niin sitä ei voi ihan noin vaan niinku kääntää suomesta englanniks vaan siellä on ne omat terminologiansa. Ja tota... silloin mä ajattelin et joo tota...perustetaankin tämmönen englanninkielinen et kaikki tapahtuu niinkun englanninkielellä niinkun meillä nyt tossa interaktiivisessa tapahtuu. Et kaikki esimerkiksi meidän lukan sisällä ei saa puhua vaikka kysyis paljo kello on tai koska seuraava bussi lähtee tai mitä tahansa niin kaikki on englanninkielellä et se on niinkun...(naurahtaa) Tosin meillä ei ole vielä mitään ukaasia et kaikki sanoo mulle aina et kun sulla on tommosia sääntöjä niin pitää olla aina joku sanktio jos ei tottele mut, mut ihmeen hyvin siitä tulee siis sellanen että...et ne omaksuu sen et tää on nyt sitä englanninkiel-tä. Ja...ja se int, se monipuolinen menetelmä tarkoittaa just sitä että opiskelija tulee aina valmistautuneena tunnille. Ja silloin oma niinku roolinsa sen tunnin...sen...oppimisprosessissa. Ja opetusprosessissa myöskin eli...eli he esiintyvät ja pitävät vaikka...(maiskauttaa) meillä oli tässä ihan viime viikolla tämmönen neuvottelu..simulaatio. Eli opiskelijoille annettiin viikkoo aikasemmin pari paperia joissa oli huono painojälki. Ja heidän sitten omilla oppitunneilla he niinkun tietävät mistä...niinku tekin varmaan tiedätte tosi ärsyttävää kun vaikka se olis puolen millinkin ero mutta se on niinkun epätarkka se kuva. Ärsyttää kun semmonen tulee johonkin sanomalehteen tosin niitä nyt aika paljon näkee. Sitten niitten piti ottaa selville että...tietenkin niinkun opetuksettomana aikana et, et mikä siinä saattais olla vikana ja sitku he tulivat sinne neuvotteluun niin me jaettiin se sillä tavall rooleittain et...et niinku...et sillain..et...niinku et se tuli niinku tällasesta improvisaatiosta et...Te viis ootte nyt paperintekijöitä, tää on teidän paperi ja te ootte painajia. Sit me alettiin keskustelemaan tavallaan et miten...kenen vika se tavallaan on ja kuka on niinku korvausvelvollinen ja muuta...Tai miten tässä nyt edetään että tämmöstä painojälkeä enää mahda tulla ja...Eli tämmösii juttuja. Ja...ja tota noin sit me ollaan teh-

ty...mehän tehtiin semmosta tutkimustakin tästä oppimisesta ja todettiin että...(maiskauttaa)... että aika heillä periaatteessa on lähitunteja vähemmän, mutkun tää osallistuminen on niin voimakasta niin se oppimisprosessi on yllättävän,..yllättävän hyvä. Että...että tota pienemmäl- läkin tuntimäärällä niin tavallaan se opiskelijan oma osuus siinä oppituntien aikana on se rat- kaseva

Ari Rantala: Just sellasia hyviä käytänteitä...mitkä sitten...tulee tämän teidän...tuotoksen myötä näkyviin, niin niitä....mää toivoisin että tuodaan esille.

Antti Haapio: (vetää syvään henkeä) Niin se onkin sitten vähän hankalampi...hankalampi kysymys että miten se visualisoidaan että onko puhuvat päät niinkun (hymyilee) mielenkiin- tosia. Kyllä sekin..sekin on tota...yks tapa. Ää..ehhhh...ehkä se jos sen tekis ihan niinku rauta- langasta et kun tässä...tamkin pedagogisessa strategiassa on kymmenen kohtaa niin, niin tekis siitä jonkinlaisen kymmenen kuvan tai tota pienen elokuvan...ää...tota esityksen. Mut niistä saattaa helposti tulla vähän naiiveja...naiiveja tuota..kuvia. Ää...ja...hhhh...se ei oo mikään helppo tehtävä. Oikeestaan sen niinkun tän, tän tehtävän hankaluuden näkee siinä että kun katsoo tv-uutisia ja..ja siellä on joku..joku tuota aihe vaikka kuntatalouden tulevaisuudennä- kymät finanssikriisin aikana niin miten tämmösen aiheen visualisoi. Se yleensä visualisoidaan joillakin kuvilla rakennuksista ja tyhjästä toimistoista ja näin pois päin mut ne ei oo kau- heen...Ne ei ole kovin visuaalisia tai, tai sillain niinkun informatiivisia. Et...eee.. strategian vi- sualisoiminen niin se on...se on erittäin hankala pähkinä purtavaksi, mutta to- ta...(maiskauttaa).Kyl mä siinä korostaisin, korostaisin tietysti kun tää on kymmenen kohtaa (silittää paperia) niin mä toisin nää kaikki kymmenen kohtaa...jos mä itse tätä ratkaisisin.

Leena Mäkelä: Mmm...(maiskauttaa) mä kehottaisin varo...niinkun varottaisin kehottamaan (nauraa). Niinkun varottaisin siitä että ei kannata alkaa hehkuttamaan. Siis että TAMKissa tehdään niinkun nää asiat näin ja näin hienosti ja täällä on näin ja näin hyvin vaan että pysyis semmosella niinkun mukavalla...arkisella tasolla. Siis semmosella joka antaa niin- kun...sympaattisen ja rehellisen kuvan siitä mitä tässä niinkun koulutuksessa tehdään. Ja to- denmukaisen myös, mutta niinkun samalla niitten kohtien et kun noita lähdetään konkretisoi- maan niin kyllähän siinä tietysti koitetaan että haetaan hyviä...keissejä. Ja sellasia niinkun jo- tak houkuttelee muitakin että hei meilläkin voitais tehdä tällasta. Noihan on niinkun esimerk- kejä tavallansa ja houkuttelevia esimerkkejä. Mutta samalla ne ei saisi olla mun mielestä sel- lasia että ne herättää sen närän että mitä noikin luulee olevansa (naurahtaa). Että tavallansa pysytään sellasella niinkun hiuksenhienolla...koruttomuuden ja hehkutuksen välimaastossa (nauraa).

Janne Hopeela: Et mitkä siinä pitäis mainita..hmm. No...nää keskeiset pointit mahdollisimman lyhyesti (hymyilee). Siis niinkun se että, et sehän täytyy olla ihan vain muutama harva valittua asia mitkä siihen nostetaan ihan oikeen korkeelle. Et eihän visuaalisissa asioissa niin...(havainnollista käsin) sehän täytyy olla helposti nähtävä ja..ja näin et se täytyy mennä se viesti kuvallisena niin paljon nopeemmin perille. Niin se että siinä ei siis saa olla liikaa asioita. Jos se laitetaan tällaseks nähtäväks visuaaliseen muotoon.

Jarkko Lehtonen: Jaa-a...mitä...mää en nyt ihan tarkkaan muista mitä sinne on kirjattu mutta...(hymyilee) Kyllä mun mielestä tossa nyt tuli jo toi tota...toi elinikänen oppiminen varmaan liittyy sinne. Mikä on niinkun ehkä mun mielestä niinkun...yks tärkeimmistä et ei se niinkun...Se on tietysti tärkeä jotkut...tietylä hetkellä jotkut yksittäiset pedagogiset asiat mutta...tai opittavat asiat on tärkeitä mutta kyllä niinkun...(vetää henkeä). Tulevaisuuden kannalta niinkun opiskelijalle niin kyllä se elinikänen oppiminen niinkun ei se kyllä tässä itekkin huomaa että jatkuvasti joutuu niinkun...oppiin ja kehittää itseään et ei se...Kun oven saa...tutkimon valmiiks niin ei se..lopu siihen. Et se mun mielestä ehkä ois semmonen niinkun mikä nyt tossa tuli ekassa kysymyksessä teillä esille tää elinikänen oppiminen että...Semmosen saaminen niinkun opiskelijalle.

Maarit Korhonen: Olis ehdottomasti laboratoriotyöt ja laboratoriotilat ja niiden toimivuus. Meillähän on nyt remontti tulossa ja...(hengähtää)ihan nyt käytännön syistä meidän täytyy pienentää laboratoriotiloja mutta...mut se täytyy tehdä tietysti...että ei silti toiminnat kärsisi. Uskon että siihen pystytään suunnittelutyöllä...

Kaarlo Koivisto: (huokaa) No jos me puhutaan (huokaa) pedagoogisesta strategiasta niin silloin ...silloin että kuinka me ylipäättänsä täällä toimitaan. Että minkälaisia opetustapoja meillä on ja mitä asioita me täällä tehdään ja mitenkä me toimitaan ja jotenkin sillä tavalla että kun me...kun me sitten yritysmaailmaankin sitten ollan yhteydessä opettajahenkilökunta niin jotenkin heillä sitten tutumpaa lähtökohtaisesti tietää että jaaha te ootte TAMKista ja... Teistä on kuulunu sitä ja tätä ja te ootte toimitte niin ja näin ja...(hieroo kättään). Ennenkaikkea kun me tämmöstä...opiskelijaprojektiakin ja harjottelua ja opinnäytetöitä nää meidän tämmöset..tämmöset ulospäin näkyvä liitospinnat sitten..sitten toimii niin. Niissä sitten toimitaan niin halutaan sitten...halutaan sitten tulla tutuiksi.

Hannu Kauranen: Ai tästä pedagogisesta strategiasta? No...hhh..tietenkin nää kaikki asiat on tärkeitä mut jos jotakin pitäis nyt poimia tästä näin niin mun mielestä tää...tällasia uusia isoja

asioita on...on tää tota (maiskauttaa)...tää tota. Aikaisemman...aikai...aiemman hankkiman osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen. Se...se on semmonen uus asia. Se ei varmasti oo auennu kaikille opettajillekaan eikä...eikä varsinkaan opiskelijoille. Ja...ja sitten on tää...tää TAMK mahdollistaa monialaisen opiskelun koulutusohjelmissaan. Sekin on vähän semmonen uus...uus asia. Että jos opiskelijalla on joku tämmönen erikoinen polku minkä hän haluaa suorittaa että hänellä on joku selvä näkemys siitä että minkälaisen osaamisen itselleen haluaa täältä niin...se on mahdollista. Mahdollista...tosin...tosin tota...välttämättä kaikissa koulutusohjelmissa se ei sitten toimi...toimi. Esimerkiks täällä rakennustekniikassa niin...niin meillä tulee tämmösiä tiettyjä henkilöpatvyyksiä. Että se ei taas sitten...sitä että jotakin pakollisia aineita jätetään pois (puhelin alkaa soida) anteeksi...

5. Mitä on henkilökunnan ammattiosaamisen kehittäminen?

Tiina Lindberg: Siis tavallaan mennä kahta linjaa eli se pitää mennä se substanssiosaamisen eli oman asiantuntijuuden ylläpitäminen sen kehittäminen ja sitten toisaalta oppimis siis pedagogisen osaamisen kehittäminen elikä elikä oppimismenetelmien mmmmmmm.... viimesimmissä oppimismenetelmissä niiden niiden ymmärtäminen ja soveltaminen käytäntöön..se tavallaan menee kahta linjaa..ääämhhh...mä uskon, että kelläkään ei ole ongelmaa sen substanssin..asiantuntijuuden kehittämisessä ja ylläpitämisessä..opettajilla on motivaatio siihen useimmiten, mut sit se toinen puoli et me pysytään pedagogisesti edelläkävijöinä, se on niin ku se haaste..jaajaa mun mielestä, mun mielestä niin ku Tamkssakin niin tällä hetkellä on yks semmosista tärkeistä haasteista, mitä kannattas miettiä, mitä se on niin mun mielestä se pitää olla jatkuvaa, se pitää olla suunnitelmallista ja siinä pitää olla, sinä pitää olla niin ku yhteinen

näkemys, mitä me ollaan tekemässä... ja se ehkä välillä se voi olla niinku hyvin liike...sanotaan, että eri koulutusohjelmien välillä hyvin niin kuin (heiluttaa käsiään) erilainen se näkemys, mikä tässä (haroo hiuksia) sitten tärkeintä on..

Juha Suonpää: Kuvataiteessa (käsi leualla) no erityisesti niiku tulee mieleen kansainvälisyyden kautta, se meillä tapahtuu henkilökunnan esmerkiks opettajakunnan, meitä on seitsemän, kansainvälinen koulutus ja kaikki käytännössä menee, lähes kaikki tekee kansainvälistä uraa myös kokoajan täs työn ohessa eli se on se palikka missä niin ku työelämäyhteys on opettajilla (heiluttaa kättä ylösalas) voimassa ja siellä on aina se yks jalka, siellä taiteen kentällä..taiteilijallahan on useita jalkoja ei vaan kaks, mutta tota, pitää ollakin, mutta ne ei pysy pystyssä.. mehän ollaan ammattiopettajia mutta (käsi heilu) mut se niinkun..tyypillisesti kulttuuri tai taiteen opettajakunnan niiden identiteettiin kuuluu kuitenkin se, että toimitaan kentällä..siis osallistutaan näyttelyiinki ja tehdään aina uusia projekteja (käsi leualle) et se on se työelämä lähtöisyys, työelämäkontaktit pysyy tällä tavalla yllä...mitäs sä kysyit vielä se?.. (osoittaa peukalolla jussia)..miten se osaaminen pidetään yllä..touhuamalla kentällä..Jussi:ammattiosaamisen kehittäminen mitense näkyy...joo ei se siis aaa mejän mejän rekrytoinnissa on alittu sellasia ihmisiä jotka toimii toimii kentällä..että ne on paitsi ammattiopettajia niin sen tyypisesti rakentuneita toimijoita et ne ei yhtäkkiä lopeta sitä toimintaa siellä..se on aina ollut osa (liikuttaa kättä pöydällä) tää on aina ennen ku on tullut ammattiopettajiksi meille niin..ne on enemmän tai vähemmän niin kun aatteesta tai himosta tai intohimosta toiminu kentällä myös..ei se mihinkä katoa.

Ulla Häggblom-Ahnger: no siten ehkä ainakin pitäisi kehittää että..että annettaisiin mahdollisuus osallistua..ööö..erilaisiin koulutustilaisuuksiin ja seminaareihin ja ja (katsoo ylös) nehän on tyypillisesti maksullisia siinä saattaa ollaa tää rahaa niin ku kriteerinä joskus osallistumiselle mutta ainaki yks että pitäisi päästä aina aina sen oman (siristää silmiä) ammattialan tavallaan niin ku kehitystä seuraamaan..sitten toinen hyvin merkittävä ja tärkeä on nää työelämäjaksot ja niitä meilläkin on ollut ja ne kehittää kyllä..et joutuu niin ku..tavallaan ihan uusiin työympäristöihin ja uusiin..uudet kollegat ja jaa tavallaan sitten päivittämään sitä tietoansa ja ehkä sitten myöskin antamaan siellä firmoissa sitä omaa osaamistaan

Ari Rantala: se mitä sanoin siinä alussa nii riippuu hirveä paljon koulutusohjelmista (räplää puhelinta pöydällä) ja täällä niin ku vois sanoa sen että, jos meinaa olla ammattilainen opettajana ja tietotekniikassa niin on oikeastaan itseään pakko kehittää koska kyllä se tulee sitten tuolla opiskelijoiden keskuudessa vastaan että hei hei itäs sä nyt puhut tollasesta asiasta että joka on kaksyt vuotta vanhaa eli se on niin ku semmosta luontasta itsensä piiskaamista että

(heiluttaa kättä) koululusohjelmien välillä varmaan on eroja..mutta täällä se nyt on nimenomaan siitä että tekniikka vaihtuu nopeasti

Antti Haapio: juu meillä on tosiaan tota öö tota työaika-suunnitelmissa tai tässä virkaehtosopimuksessa niin..varattu tällöinen oman ammattitaidon kehittämiseen mmm...oma tuntimäärä ja mm jaja se on niiku työnantajan kanssa sovittua..öö..koulutustoimintaa tai sitten öö...jotakin öö.. osa-aluetta työntekijä niin ku itsenäisesti itsenäisesti tai ohjatusti kehittää..se on nyt käytännössä ehkä voisko sanoa niin ku vapaata..pitäs ehkä enemmän olla sellasta ohjausta ja suunnittelua että miten se ammattitaidon kehittäminen tapahtuu ja miten se niin ku palvelee koko yhteisöä ja nimenomaan opisekljiöitä sitten loppu viimein et se sehän se idea on..mul on niin ku omia kokemuksia omalta opiskeluaikalta kaheksankyt luvulta et silloin kun opettajat olivat vain opettajia ja heillä ei ollu ollu minkäänlaisia työelämäyhteyksiä nii ku pheeee en nyt tie viiteenkymmeneen vuoteen tai viiteentoista vuoteen niin öö se oli kyllä aika leipiinn..ja väki oli aika leipiin leipiintynyttä ni se oli aika kamala tilanne et se (naputtaa kädellä tahtia pöytään) et se tavallaan se koulutus ja työelämä ei kohdannut että tän ammatillisen kehittämisen tarkoitus on..mä oon ymmärtänyt sen niin että pysytään nii ku mukana sillä sen ammattialan kehittämisessä kehityksessä ja ettei pääse tapahtumaan semmosta niin ku eriytmistä (hengittää sisään) ja sehän on tullut tähän ammattikorkeakouluun kouluun niin kun juuri niitten opistokoulujen oppilaitoskoulujen (raapii kättään) ongelmana mikä oli joskus seitkyt kaheksankyt luvulla ongelmana

Leena Mäkelä: toisaalta niin ku henkilökunta on opettajia ja ammattiosaamisen kehittäminen on tietysti sitä että...että että jokainen opettaja joka tulee taloon niin täytyy suorittaa pakolliset opettajaopinnot..halusi tai ei eli elikkä se on tätä näin tätä pedagogistakehittämistä siitä näkökulmasta..sitten mä nyt toimin koulutuspäällikkönä niin meillä on niin ku tehtävänä se että meillä on opetussuunnitelmassa pitäis olla jo (heiluttaa kättä sivusuunnassa, sormi kohti pöytää) jonkinlainen pedagoginen ajatus..sitä kautta meidän pitäis kantaa vastuuta siitä että millä tavalla opettajien, mitä me niin kun keskustellaan opiskelijoista (laskee kämmenet pöytää vasten ja katsoo ylös) opettajan huneessa, kun meillä on kokouksia että millä tavalla me kuvitellaan kouluttavamme, millä tavalla me tota noin niin kuvitellaan että kuulu kouluttaa eli eli se on myös sitä että kaksi kahdeksi päiväksi opettaja lähetetään jollekin kurssilla ja sit se tulee parempana ihmisenä takasin.. vaan sen ammatillisen kehittämisen pitäisi pedagogiassa mielessä olla niin ku jatkuvaa keskustelua ja myös keskustelua myöskin opiskelijoiden kanssa..ja sitten toinen on se, miten me pidämme kiinni ammattitaidostamme (katsoo omalle vasemmalleen) nimimerkki kymmenen vuotta talossa ollu että...että tota noin niin se on paljon

haastavampi miten pidetään kiinni siitä edellisestä ammatista ja tota noin niin ää..sillon varmaan täytyy lähettää meitä työelämään perehtymään ja ja kurseille, jos puhutaan tästä substanssipuolesta..että silloin mennään paljon syvempään koulutukseen ...kyllä sitä tehdään, koska se on erittäin suuri haaste..koska paras osaaminen löytyy niiltä ihmisiltä, jotka toimii siellä työn ytimessä (tehdostaa heiluttamalla vasenta kättään ylös ja alas) ja jos opettajan työn ydin on opettaminen niin ei se on niin se enää se ammattiala niin...ehkä semmosten opettajien on helpompi jotka opettaa fysiikkaa tai matikkaa tai kemiaa tai kieliä niin pitää yllä sitä osaamista...mutta sitten jos sä oot joku tekniikanopettaja jonka tehtävänä on opettaa viimesimmät niksit niin kyllä tosi haastavaa (heiluttaa päätä) koska oikeesti ne jotka siellä Nokialla tekee oikeesti niitä viimesiä niksejä niin voi sen hallita, mutta ei välttämättä ihminen joka ei päiväkään toimin työn parissa..on se on paradoksi...ja sen tähden mun mielestä opettaja onkin enemmän pedagogi kun että mä näkisin niin ku substanssiosaajat vierailijaluennoilta talon ulkopuolelta ja meidän tehtävä on huolehtia oppimisprosessista

Janne Hopeela: no joo no tämä nyt ehkä on just niitä osaamiskeskuksen puolen asioita enemmän mut ammatillinen kehittäminen niin se on tietysti niitä (nostaa käsiä) asioita..et me ollaan vaikka tamkin strategiasta (nostaa käden rinnan korkeudelle) huomattu että nää olis meille tärkeitä asioita niin sitten osaamiskeskusten täytyy panostaa myöskin siihen että rahoitusta ja koulutusmatkoja muuta niin tuetaan juuri niihin asioihin (laittaa kädet ristiin) niin niin tota mä näkisin että..että että ne on tämän tapaisia asioita, mitä osaamiskeskuksissa täytyy (nostaa silmälaseja) käydä sitten läpi yhteis yhteistyössä tietysti koulutusohjelmien kanssa..koulutusohjelmien täytyy tuoda sitä viestiä että meille olis nyt tulevaisuudessa tärkeitä tän ja tän tyyppiset asiat, että onko tamkissa varmasti osaajia tän ja tän tyyppisiin asioihin vuoden päästä vaikka niin niin toisaalta niin ku et viestiä koulutusohjelmilta siitä että tän tyyppisiä asiita ja tällästä osaamista tarvittaisiin jatkossa lisää ja sitten niin kun toistaalta se että meidän tamkin osaamiskeskuksissa täytyy opettajayhteisöissä keskustella sitten et ketkä sieltä olisi halukkaita aha opiskelemaan sellaisia uusia asioita ja tavallaan niin kun yhdessä toimien..

Jarkko Lehtonen: no tota mun mielestä yksi tärkeä on on tota tietysti käytännössä nyt kaikki on pedagogisen koulutuksen saanut jota on ainakin virassa niin ..(katsoo vasemmalle) tie-

tysti meillä on myös sivutoimisia, jotka tulee työelämästä..jos aatellaan niin kun näin et niin sanottuja vakituisia kyllä meillä ainakin.eroigjeoruhg sähkötekniikan koulutusohjelmaan meillä on ainakin hyvin paljon henkilökunta niin..käynyt tälläsillä työelämä jaksoilla, ihan tietoisesti (nostaa käden leualle) ollu välillä välillä tota noin töissä siis työelämässä tutustumassa, miten nykyään tehdään työelämässä, minkälaisia järjestelmiä on käytössä, ja laitteita on käytössä että hyvin moni näin et mun mielestä ainakin niin kun varmaan joka alalla vähän mut ainakin tällä teknisellä alalla niin on erittäin tärkeä seurata, mitä tapahtuu maailmalla

Maarit Korhonen: meillä on täällä myös mahdollisuus työelämäjaksoja opettajille järjestää..tässä nyt on on yksi opettaja itseasiassa pari kertaa jos se olisi avautunut se mahdollisuus niin lähtenyt työelämäjaksolle (nostaa kulmia) siinä on vielä vielä ihan tamkin hallintokuvioitten kautta kehittämisen varaa..ja tietysti kaikki nämä suhdanteet ja muut maailmalla on vaikuttanut siihen et ne nyt ei (rytmittää puhetta kädellään) ole menny se läpi..mutta nyt ollaan yhdelle tällä opettajalle hakemassa tätä työelämäjaksoo..se on ehkä kaikista paras tapa kehittää ammattiosaamista...sitten kaikki vierailukäynnit ja projektityöt noitten..öö tota yritysten kanssa neuvottelukuntatyöskentely..yleensä kaikki yritysyhteistyö on sitä kautta mitä...noo sitten ihan ammatillinen kouluttautuminen..erilaiset kurssit tietysti myös..mutta et varmaan se mistä nyt eniten ois tällästä todellista vaikutusta ois se että opettaja lähtis puoleks vuodeks tai...vaikka vähän lyhyemmäksi ajaks teollisuuteen..nimenomaan teollisuuteen..katsomaan sinne teollisuuteen mitä se työelämä on..ja tuoda sitä sitten opiskelijoille (nostaa kättään)

Kaarlo Koivisto: kyllä kyllä, meillähän pääsääntö on se, että kun opettaja meille tulee virkaan niin he käyvät sitten sen opettajakoulutuksen..ja sieltä sitten tulee nää näkökulmat esille..puhutaan tällaisesta käytännönläheisestä oppimistyylistä ja ongelmakeskeisestä...ongelmakeskeisestä opettamisesta ja tän tapasista asioista niin..niitten merkityksien kautta tulee tutuks..

Hannu Kauranen: aaa no henkilökuntaa tässä meidän koulutusohjelmissa kehitetään kehitetään ihan niin (pitelee pöydällä olevia papereita) ihan tota tämmösillä koulutuksilla ja lisäksi nämä henkilökunnan työelämäyhteydet on avainasemassa elikä meillä henkilökunta tekee myöskin paljon erilaisia projekteja..projekteja sitten...tonne yritysmaailmaan ja ne jos jotkin on sellaisia missä henkilökunta sitten..sitten osaaminen kasvaa ja sitten toisaalta se osaaminen päivittyy näihin nykyisiin menettelytapoihin mitä tuolla kentällä tehdään..elikä viimeinen tieto kehitysaskelista tulee sitten sitä kautta

6. Miten strategian mukainen toiminta perustellaan?

Tiina Lindberg: (maiskauttaa) eää....(mieltii pitkään) mä en oo nyt varmaan thän ihan paras vastaan tietysti henkilökunnan näkökulmasta oon paras vastaan ettei mitenkään.

Juha Suonpää: (maiskauttaa)...Jos strategian mukaista toimintaa joudutaan perustelemaan...kyllä silloin on pahasti asiat pielessä. Strategiaa ei tartte perustella. (tehostaa kädellään puhetta) Et se on...sulatettu sinne. Sen pitää olla sulatettu niinkun motivoiviin, innostaviin käytäntöihin. Sitä ei saa huomata...vaan se on opintojaksoissa kaikissa sisäänkirjotettuna. Kaikissa niinku käytännön opetustilanteissa sellasena...omaksuttuna...tahtotilana, et näin tää homma kuuluu tehdä. Ei sitä tartte ulkoo muistaa, kyllä sitä voi välillä vilkasta...(maiskauttaa) mutta tota...(jää miettimään)

Ulla Hägglom-Ahnger: Kyl se liittyy tähän niinkun laatuun ja laadun varmistamiseen...minusta se on sitä.

Ari Rantala: No...nythän on hirveen paljon tehty tällasia...hnh...ää...parannusehdotuksia siitä että kuinka niinkun opettajat, päälliköt, koulutuspäälliköt ja oskepäälliköt meillä tällä hetkellä organisaatiossa...Kuinka me saataisiin sitä informaatiota paremman menemään läpi. Meillon erilaisia tällasia palavereita (tekee vaivihkaa hipsut käsillään) pakotettu käyttämään vaikka me nyt oikeestaan niinkun on sitä tehty aikaisemminkin, mutta sinne ei yleensä aina ilmesty kaikki. Mut nyt kun tästä tehdään enemmän tämmönen formaatti ja sanotaan että tämä on, varataan aika niin että kaikki pääsee tulemaan, ei ole lukujärjestyksestä niin täältä kautta sitä nyt sitten yritetään viedä. Intra on hyvä, intraa luetaan mutta intran lukemiseenkin pitää olla opastus että tietää kuinka sitä luetaan, kuinka sieltä tietoa saadaan. (hengähtää) Eli vois sanoa että tietoa tulee tänä päivänä jo sen verran monesta paikasta niin yksittäinen riviopettaja jos menis siihen rooliin niin voi olla vaikea saada kaikesta selkoa ennen kun joku sitten oikeesti kertoo että näin ja näin mennään. Järjestelmät muuttuu, melkein joka vuosi ja ne tuo omat ongelman sa sitten.

Antti Haapio: Keskustelujen kautta...Nyt en muista...muista et kyllä me varmaan tässä sitten niinkun meidän omassa osaamiskeskuksessakin on käyty se keskustelu...ööö...Et tässä on strategia..ja ja ollaanko me jotenkin meidän toiminta niinkun ristiriidassa sen kanssa ja emmä nyt muista että olis todettu että...et meillä niinku mitään...ristiriitaa on. Tää uusittu strategiahan meni siis niin että tota...ummm...se tosiaan oli tuolla päällikkötasolla ensin ja sit päälliköt, koulutuspäälliköt, oskepäälliköt toi sen...toi sen tota...Tää tais olla itseasiassa semmonen sähköpostikierros enemmänkin. Tai no jokainen tekisen omalla tavallaan muta, muta to-

ta...ööh...me käytiin tätä läpi sähköpostitse...Et kyl tähän vois enemmän aikaa käyttää mutta toisaalta tähän TAMKIn yleiseen strategiaan niinkun yksittäiset ihmiset täällä niinkun...voisko sanoo suorittajataoslla ei pysty kauheesti vaikuttamaan niin...

Leena Mäkelä: Ajattelin tossa että...että tota...sää tarkoitat varmaan pedagogisen strategian mukaista toimintaa mutta oikeestaan niinku...oikeestaan niinku ollaan huonossa tilanteessa jos...jos sitä täytyy perustella. Että sehän pitäis niinkun olla semmonen että sen organisaation toimintatapa on sellainen että se noudattaa sitä strategiaa. Että nythän niinkun opiskeijoilta ei oo...kauheesti kysyty tosta pedagogisesta strategiasta. Itse asiassa mä en tiedä oliko se TAMKolla lausunnolla...

mutta ainakin niin pedagogista st...strategia on jalkautettu sillä tavalla että se on kaikissa koulutusohjelmakokouksissa käsitelty...ympäri taloo. Ja opettajien on annettu sanoo siitä mielipiteensä...jollon (tehostaa puhetta kädellään) se on ehkä niinku keino perustella sitä myös.

Janne Hopeela: Miten perustellaan? No...toivottavasti ne olis niin itsestään selviä ne asiat ja ja tota noin niin loogisia tavallaan että...et että niitä ei tarvitse perustella vaan ne ilolla vastaanotetaan. Niin sehän ois tietysti se toive ja...Uskosinkin niin että ne on...siinä määrin paljon kaikkien allkirjoittamia asioita, että sitä ei tarvitse sinänsä erikseen perustella. (nyökkäilee) Pedagogista strategiaa...mä uskon et tää on kaikille niinku yhteinen ja kaikkei tärkeimpiä asioita meille TAMKissa.

Jarkko Lehtonen: Kyllähän niitä nyt ainakin henkilökunnalle pyritään perusteleen erilaisissa...erilaisissa yhteyksissä...jotenkin niinkun...(miettii)...mä en tiedä kuinka tarkkaan se sitten henkilökunnalle toi niinku pedagoginen strategia tulis perustella. Ehkä enemmänkin pyritään perusteleen näitä tavoitteita...että mitä on niinku...TAMKIn tavoitteet taas. Ne tietysti jollakin tavalla pedagogiseen strategiaan liittyy siinä että tavoitteet saavutettas...Valmistumismäärät ja läpäsyajat ja tän tyyppiset keskeyttämiset...Että sitä kautta...kai niinkun taustalla pedagoginen strategiakin pyörii että...(hengähtää) että sitä kautta pyritään perustelemaan pedagogista strategiaa. (hieroo leukaansa) Sitä mä en oikein osaa sanoa miten se opiskelijalle näkyy että...Että ehkä se taas opiskelija törmää enemmän niinkun..opettajaan...tietysti nyt meillä on...tota...opinto-ohjausta lisätty...viime vuosina aika merkittävästi et sitä kautta varmaan tulee pedagoginen strategia lähemmäs opiskelijaa. (hengittää syvään)

Maarit Korhonen: No mun mielestä se perustelu oli...se oli hyvä että me käytiin koko henkilökunnan kanssa tää pedagoginen strategia läpi. Ja henkilökunta on saanu omat...Et siinä on ollu...(tehostaa kädellä puhetta) Henkilökunta on ollu tekemässä sitä pedagogista strategiaa. Mun mielestä silloin se...se ei oo tullu mistään ylhäältä vaan se on tullu just...kuitenkin opettajat on päässy sitä itse, itse tekemään. Et mun mielestä sikäli me ei tarvita...meille ei tarvitse sitä sillai operustella koska opettajat on sitä itse ollut tekemässä tai ainakin heillä on ollut mahdollisuus siihen vaikuttaa.

Kaarlo Koivisto: No pedagoginen strategia joka tässä nyt on aika tuore asia, se käsiteltiin tässä syksyllä opettajien kanssa ja...ja ja...se käsittelytapa jo sillä tavalla että kehitteillä oleva pedagooginen strategia tuli niinkun henkilökunnan tietoon ja saivat sitä sitten käsitellä ennenkun se julkaistiin niin...Sillä tavalla sitä sitouttamista...sitouttamista tehtiin ja...Nykyään ,nykyään sitten kun on...on opintojaksoittain jopa nää oppimistavoitteet ja osaa-mis...osaamistavoitteet jota sitten opiskelija tarvi opintojaksopalautteessaan. Se on tietenkin, tietenkin yks asia ja sitten kun sinne on näitä...näitä opettaja sitten saa palutteen tästä kuinka opintojakso on sujunu niin sitä kautta sitten kehittää edelleen.

Hannu Kauranen: No...täähän on ensinnäkin täähän pohjautuu TAMKIn strategiaan...strategiaan ja tää on aika ison...ison työn tulos tämmönen...tämmönen tota strategia. Ja...ja..tota siinä on ollu sitten..sitten myös henkilökunta osaltaan mukana...mukana sitä rakentamassa tai ainakin osa henkilökuntaa ja kyllähän tää on sit semmonen TAMKIn yhteinen näkemys...näkemys asiasta ja...ja sitä kautta niin kyllähän henkilökunnan tähän täytyy sitoutua. Ei täs vaiheessa sitten enää oikeen voida siitä neuvottelemaan (naurahtaa). Että se menee sitten strategiayöltä pohja pois sitten.

(Haastattelija: kuinka se sitten perustellaan opiskelijoille että miksi näin toimitaan?)

Ehh....no...(maiskauttaa) no opiskelijan näkökulmasta täähän, kyllähän tietenkin tarkoittaa sitä että täs on ajateltu opiskel nimenomaan opiskelijan parasta...parasta. Ja tota...mun kösityksen mukaan tää on tarkotettu...helpottamaan sitä opiskelijan oppimispolkua, et tässä ei oo mitään sellasia karikoita vaan päinvastoin tällähän ollaan raivattu niitä karikoita pois...pois. Et-tä...että tota...jotta se oppimispoluku olis...olis niinku tämmönen joustava ja monipuolinen ja laadukas.

7. Kuinka TAMK mahdollistaa monialaisen opiskelun?

Juha Suonpää: Meillähän on...siis täähän on tärkeä et koulutusohjelmat on jollainlailla lähekkäin..äääh mut täytyy sanoa että kulttuurissa median ja taiteen (liikuttaa kättään sivuttain ilmassa) läheisyys on niin kun viharakkaussuhde...se on ihan hyvä lähtökohta..me ollaan samassa rakennuksessa niin ku, tietyt yhteiset fasilitteetit mahdollistaa sen että ennen kaikkee niin kun yhteiset motiv..yhteiset projektit käytännössä oikeet asiat on se, mikä tota mahdollistaa..niin kun puiksää niin kun koulutusalojen ylittävstä (haastattelija: joo siis periaatteessa koko tamkia) koko tamkia, sanos vielä se koko kysymys (kuinka tamk mahdollistaa monialaisen opiskelun) joo joo, kyllä se teoriassa mahdollistaa mainiosti, mutta sit käytännön tasolla joudutaan meneen niin kuin ihan lukujärjestystasolle eli vaatii niin kun opetussuunnitelman tekijöiltä..ööö aika ennakoivaa ja saumatonta yhteistyötä ja se viesti pitää mennä hyvin terävästi tota tonne opettajakunnalle, mut jotta se menee oikeesti tonne lukujärjestystasolle, jotta opiskelijat voi oikeesti osallistua ilman että on kokoajan huonoo omaatuntoo et ne on jostain pois kun ne on jossain niinku tälläsessä crossoveri (pyörittää käsiään) ylityksissä mukana, pääsääntösesihän ne näyttäytyy häiriönä mikä on se normaalitilanne ikävä kyllä, mutta..siis sille sille pitää raivata tilaa ja kyllähän meillä niiku tehdään paljon projekteja täällä ne on oikeita työelämään julkisuuteen suuntautuneita hankkeita, joihin tarvitaan oikeasti median ja taiteen puolen opiskeijoita..ne on hyviä ja niitä on mahdollisuus tehdä täällä ja niitä toivotaan tehtävän, vaikka ne on niin kuin (esittää lainausmerkit käsillä) häiriöitä. Kaikkein siisteintä on aina vetää tiukka opintojakso (heiluttaa käsiä vuorotelle ylös ja alas) periodin alusta loppuun ja that's it ja arvosanat..mutta tota jos katotaan kompetenssien näkökulmasta niin oppiminenhan ei tapahdu siten että mä opin jonkun tietyn asian (koskettaa otsaansa sormella) ja tietynä muutamana kuuautena vuodessa että ihminen olisi rakentunut tälläseks kelloks ei se niin mee vaan...oppiminen (mietii) oppiminen oppiminen on niin kuin totaa parhaat oppimiset tulee itseasiassa noissa rajan ylityksissä voi kyllä sanoa että ne on myös kaikkein raskaimpia opetustilanteita myös opiskelijoille koska siellä on kaikkein eniten haasteita ja mitään sellasta turvallista oppimisympäristöä ei oo vaan se on ongelmanratkaisuun perustuvaa (nostaa käden vaakatasoon) mut se on kaikkein tehokkainta oppimista..tota meillähän on luotu sitten tälläinen Tampere art factory..iso yhteinen alusta toukokuiksi, viime vuonna oli jo ensimmäisen kerran..nyt tulee toisen kerran joka on tota must luonnollistaa sitä risteyttää sitä niin liiketalous media kun taidekin.. välillä on rakennettavissa ja PIRAMKIN puolelta tulee musiikki niin se on sellainen yhteinen alusta kun siellä esitellään näitä tota jokaisen alueen omia juttuja niin niin tota niin se myös on viesti, kirjottamaton viesti niin kun nuoremmille opiskelijapolville että tällaisia asioita voi tehdä ja pääsääntösesi niissähän täytyy tehdä rajan ylityksiä kun tehdään yhteistä projektia että meillä on median ja viest taiteen koulutusohjelmat ihan tiiviisti tän TAFin ympärillä ryhmittyny..se on on hyvin luonnollinen tapa tehdä tätä rajojen ylitystä mut

se on ne on hyvin käytännönläheisiä teoriassa sitä ei kannata yrittää tehdä se tehdään käytännössä ja niitten edellytysten luominen siitä siin on kyse.

Antti Haapio: öö no periaatteessahan niin kun (puristaa huulet yhteen) mmm tutkintoihin sisällyy tää viidentoista opintopisteen vapaastivalittavat opinnot jotka voi olla mitä tahansa opintoja, miltä alalta tahansa ja sitten vastaavasti koulutusohjelmittain ammattiopinnoissa voi olla vapaasti valittuja..öö..käsittääkseni tamkin sisällä ööh yli koulutusohjelmien niin pystyy niinkun hallinnollisesti melko helposti osallistumaan erilaisille kursseille sikäli kun ne ei vaadi jotakin perustietoja ja jotain edellistä kurssia käytyinä..ööh..(katsoo ylös) et siinä ei sikäli pitäisi olla tällaista hallinnollista estettä ööh ja se pitäisi olla myös mahdollista muiden ammattikorkeakoulujen kautta, mutta siitä ehkä ei ei opiskelijoilla ole tarpeeksi tietoa ja ei ole syntynyt sellaista kulttuuria toimintatapakulttuuria missä opiskelijat..öö.. suurissa määrin hyppisivät koulutusohjelmien yli öö enemmän pysytään sen oman koulutusohjelman tarjonnan piirissä lähinnä varmaan senkin takia että nejässä vuodessa pitäisi saan siltä omalta ammattialalta aika vankka osaaminen niin ei siinä kauheesti oo sitä varaa sitten rönsyillä muualle..mut kyl se niin kun mahdollista on hallinnollisesti

Leenä Mäkelä: tota noin niin monialaisuus ää esimerkiksi niin kuin verkko-opinnot on niin kun yks mahdollisuus tähän ja sitten nää vapaavalittaiset opinnot on tarjolla mutta mä en tiedä kuinka aktiivisesti niistä kerrotaan tällä hetkellä et et voi olla että Teiskontiellä liiketalouden ja tekniikan opiskelijoiden on jo helpompaa risteillä toistensa opinnoissa et että meillä olisi varmaan siinä suhteessa (hymyilee) et meillä niin kun taiteen ja viestinnän välillä on liikennettä mutta mutta tota noin niin siis mahdollistetaan mutta ehkä tiedottaminen ja niitten paikkojen luominen voi olla paljon moninaisempaa mä oon ite nyt semmosesta kurssista kun meillä on nyt puoli vuotta yrittäjänä joka on proakatemia ja meidän opettajien yhteistyökuvio ja siellä on tekniikan ja meidän opiskelijoita monella ne tarkoittaa tietysti myös sitä että et on vapaavalittaiset opinnot ja opiskelijat voi ottaa opintoja muista ammattikorkeakouluista, yliopistoista, opiskelijat voi mennä kansainväliseen vaihtoon se on mun mielestä myös ja itseasiassa mulla on koulutuspäällikkönä ainakin se periaate, että et mä en vaadi et sen opiskelijan täytyy korvata nämä vaihto-opinnot meidän opinnoilla vaan että ne saa olla jotain aika erilaisiaki..siis se juuri, että se ei maailmaa kaada (tehostaa puhetaan käden liikkeellä) jos opiskelija tekee opintoja eritavalla kun se oma opsi on kun se kuitenkin turvataan se et se suorittaa riittävän ytimen niistä opinnoistansa

Janne Hopeela: no joo tässä onkin semmonen että tätähän on nyt yksi vuosi kymmen tässä pohdittu ja yritetty keksiä siihen erilaisia ratkasuja..tää ei ole tämä ei ole ilman muuta selkee asia..no proakatemia esimerkiksi on ollut yksi sellainen et siellä on ollut eri koulutusohjelmista opiskelijoita ja jaja siinä sen projektityyppisen oppimisen kautta nii se olisi varmaan yksi tällänen..ää..ehkä helpommin lähestyttävä tapa et siinä oikeesti niinkuin (rytmittää puhetta käden liikkeellä) kun yhdessä tehdään niitä asioita huolimatta siitä, että mikä on ollu se ensimmäinen intressi omaan koulutukseen kyseisellä opiskelijalla..sitten yhdessä tehdään siellä niin se vois olla yks semmonen esimerkki..sitte aa tietysti ib koulutusohjelmassa nyten niin nii kyllähän meidän opintojaksoilla siellä on aina liiketalouden koulutusohjelman opiskelijoita suomenkielisiä että et sitä kautta me niin kuin tehdään (tehostaa puhetta käsillään) samoin environmental engineering puolen opiskelijoita on muutamia aina meillä ja sitten taas puolestaan samalla tavalla niin niin niin ib:n opiskelijoita muutamia on sitten siellä enven opinnoissa mukana mut kyl se niin kun täytyy (nostaa silmälasejaan) lähteä myöskin sen opiskelijan omasta mielenkiinnosta tehdä niinkun muitakin opintoja..useimmiten kuitenkin niin kun opiskelija hakeutuu johonkin tiettyyn koulutusohjelmaan niin siellä on sen koulutusohjelman ydinasiat, jotka on kaikkein kiinnostavimmat ja ja sen vuoksi suurin osa opiskeijoista haluaa varmaan tehdä sen tietyn tyyppisiä opintoja eikä sitten lähteä niin paljon tekemään vaikka taas hyvinkin erilisen koulutusohjelman varsinkaan tämmösiä teoreettisia opintoja et et niissä on ollut ehkä vähän aikatauluongelmia..aikataulutusta niin mä nostaisin yhdeksi sellaiseksi asiaksi jotka on todennäköisesti ollu yks semmosia esteitä sille..et et jos (nostaa käden) sulla on joku pakollinen opintojakso sen oman koulutusohjelman menossa niin vaikka jos olisikin siinä toisessa koulutusohjelmassa jotakin mielenkiintoista niin ehkä sit kuitenkin ottaa ens sijasesti sen oman ykkös koulutusohjelman opintojaksoja ens sijasesti et et tänkin tapasia mä näkisin ehkä siellä pieninä ongelmina taustalla mutta (nostaa laseja) mut et mitkä on ylitettävissä niin siinäkin mielessä ehkä just tämmönen ää ää yhteiset projektit, projektiopinnot voisi olla se ratkaisu niin viedä tämä asia eteenpäin niin et ku löytyis erilaisia toimeksiantoja niin sitten niihin haettaisi vaikka nyt vähintään kahdesta koulutusohjelmasta, mielellään vaikka nyt kolmestakin niin tekijöitä ja sitten yhdessä tämmöstä ongelman ratkasua, mikä tois taas sellasta yhteisöllisyyttä siihen opiskeluun niin (nostaa lasejaan) tota tota vois olla sellanen käytännönratkasuna, toisaalta tääkin projektioppiminen niin se liittyy hyvin paljon siihen et se ei olis sillä perinteisellä tavalla aikataulutettua opiskelua..niin tän tapasia..(haastatteija sanoo jotakin) mukaan joo...(nauraa) kyllä joo et siinä täytyy sit löytyä niin kuin tavoitteellisesti jotakin sel-laista et haettaisi vaikka joku yksi päivä viikossa niin et niin jotain tälläsiä, mut et niissä kan-

nattais ensin kokeilla jotakin pieni askelia ja sitten kun niistä on huomattu nämä hyvät asiat niin mitä teillä on ollut proakatemiassa niin niin sitten kun niistä tulisi laajemmin kokoemuksia erikoulutusohjelmissa niin (hieroo käsiä yhteen) sitten se varmaan vois lähteä niin kun lentoon, et et jos koittaa liian isoo palaa kerralla niin sitten tulee helposti niitä hölmöjä esteitä asioille